

Parisi divat

II. SZÁM

1942
AUGUSZTUS I

12,7

31

60
FILLÉR

MARY ASTOR
(Metro felv.)

Fehérneműek

Nemcsak a külső ruháinkra kell gondot fordítani, hanem a fehérneműnkre is. Emellett törekednünk kell arra is, hogy ebben az anyagszűkös világban, kissé elhasznált fehérneműnket, egy kis alakítással, mint a középen bemutatott kombiné is mutatja, újra használhatóvá tegyük. Az egyszerű fiatalos lavable hálóinget kis fodrokkal változtatossá tehetjük (R 1211). A másik modellünk egy magyaros mintákkal díszített hálóing (R 1214). A mintás reggeli-pongyola (R 1210) elkészítésére egy érdekes derék megoldású modellt láthatunk, a másik divatos sál gallérral készül (R 1213). A kombiné szabásának ára bérn. 88 fill., a többi modellé 96 fillér.

R 1211

R 1213

R 1212

Az R 1211. sz. hálóing szabásmintáját olcsó áron szállítjuk mindenkinek, aki a 31. oldalon levő rendeléslevelet beküldi

R 1210

R 1214

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

egy évre P 7.—
 félévre P 3.60
 negyedévre P 1.80

Egy példány ára 60 fillér,
 pályaudvarokon is

Olcsó árú szabásmintákat és kézimunkarajzokat kaphat a PÁRISI DIVAT minden olvasója

Lásd az 5. oldalon lévő közleményt

Párisi Divat

A BAZÁR

MEGJELENIK MINDEN HÓ I-ÉN

SZERKESZTŐSÉG

és

KIADÓHIVATAL:

Budapest,
 VII., Dohány-utca 12—14 sz.

Telefon: 223—882 és 423—771

DIVATLEVÉL

Mire a nyár delelőjéhez érkezünk, a divat kezd lehiggadni, teljesen kiformalódni. A túlzások elmaradnak — mint például a bolondos nagy zsebek, a mesterségesen kiszélesített cspők. A komplé hátterbe szorította a kosztümöt. És a sokféle szoknya-szabás között elsőnek küzdötte fel magát a harangszabású szoknya. A pettyes anyag uralma változatlan. Mellette nagyon kedvelt — és a textilgyárak nagy mennyiségben gyártják — az óriásvirágú emprimét. Az elűtő színek divatja valósággal tobzódik: világos kosztüm, sötét blúz, virágos szoknya, a virág színéhez hasonló egyszínű blúz, az idej nyár kedveltjei.

A kalapnak — sajnos — lealkonyodott, a hölgyek nagyon ritkán vesznek fel kalapot. A turbán is kegyvesztett lett. Helyette a hölgyek virágot és másnit tűznek a hajukba. Virágot — á lá Bali-

szigettakók — és másnit, mint a biedermeierkor hölgyei. Minél fiatalabb valaki, annál jobban illik neki a virág- és másnidivat.

A tarsolyok jogója majdnem minden tarsolynál megnőtt. Vállra vetve viselik.

A kesztyű mintha kiveszett volna. (Pedig egészségi szempontból ez sem helyes. A mai szappantalan világban különösen nagy a veszély, hogy villamosfogantyúk és ajtókilincsek fogásával bacillusokat, bőrbetegségeket szerzünk.)

A parafa-, gumi- és ortopédialpú cipők igen elszaporodtak. A szükség vitte rá a hölgyeket, hogy ilyent vegyenek, aztán — hogyan, hogyan nem — végül megkedvelték ezeket a cipőket. Divatosak, hát — szépek.

Bemutatunk az olasz modellek közül kettőt. Az egyik izlésesen kombinált, nyári kosztüm. Kétszínű, palackzöld és banánsárga. A másik angol kosztüm. Egyszerű szabása az angolos dolgokat kedvelő hölgyeket hódítja majd meg.

S. M.

R 1239

M 1001

M 1002

M 1003

M 1004

Az első őszi modelleket mutatjuk be kedves olvasóinknak. Az M 1001-es modell könnyű szövetruha fehér vászonpiké díszítéssel. Divatos az elől végig nyitott M 1002. sz. modell sötétebb tűzésdíszítéssel. Tetszés szerint prémkézéssel, vagy anélkül. A kockás utazókabát kávébarna díszítésű, bevágott zsebekkel. Csinos az M 1004-es modell fehér piké- és gombdíszítéssel. A csikos angol szövetből készült modell (R 1239) egészen egyszerű, elől egysoros gombolással. Egyedüli díszje a csíkok különféle elhelyezése. Bármely modell szabásmintájának ára bérmentve 96 fillér.

A délutáni ruhák egyik legsikerültebb modellje az M 1005. számú. Tüllel összedolgozott jácintkék romainanyagból készült, övében virágcsokorral. Hosszú aljjal készítve, elegáns és szolid estélyi. Az M 1006-os modell fekete selyem délutáni ruha az elején lévő harangos kazakrészen gyöngyözéssel. A mellette lévő ruhát (M 1007) két régi anyagból is készíthetjük. Egészen egyszerű szabású, övvel záródó kis kabátkával. Szabásminta rendelőszáma M 1007a. sz., ára bérmentve 88 fillér. A többi modell szabásmintájának ára 96 fillér. Fiatalos az M 1008-as számú modell, amelyet pamutbefűzés díszít.

**MINDENT
MEGTALÁLHAT**

a Párisi Divatban,
ami elegáns, íz-
léses és célszerű

M 1005

M 1006

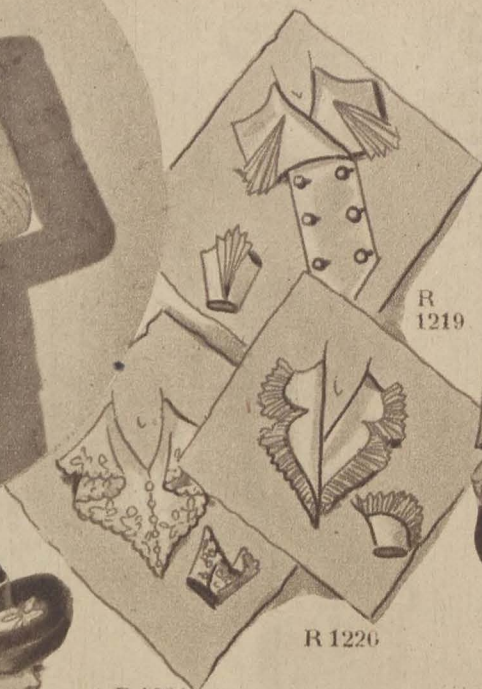
M 1007

M 1008

Mamáknak

R 1218

R 1219

R 1221

R 1222

R 1215

R 1216

R 1217

A lányos mamáknak ügyelni kell arra is, necsak a lányuk legyen izlésesen és csinosan öltözve, hanem ugyanilyen gondot kell fordítani a saját öltözködésükre is. Hisz a közmondás is azt mondja, „Nézd meg az anyját, vedd el a lányát.“ Néhány eredeti modellel, melynek előállítására egyszerű és olcsó, segítségére akarunk lenni a mamáknak. Nagyon előnyös az a csíkos kosztüm, (R 1222) fehér csipkezsabóval. Egyébként a bemutatott gallérok és zsabók a régi ruhák felfrissítésére kitűnően alkalmasak. Elegáns viselet egy fekete selyemkosztüm, (R 1217) nagyszélű szalmakalappal. Molettebbeknek nagyon ajánljuk a kulikabátot, be rakással díszített ruhával. (R 1216)

Érdekes a beállított kihajtóval készült középkék vagy sötét ciklámén színű selyemruha. (R 1215)

Az R 1218. sz. modell csinos gyapjúkosztüm másszínű elszegéssel. Az R 1216. számú ruha kabátjának rendelésszáma R 1216/a, ára bérmentve 88 fillér. A gallérok és kézelők szabásának ára 68 fillér. A bemutatott ruháké bérmentve 96 fillér.

Leányoknak

R 1223

R 1223/a

R 1224

R 1228

R 1225

R 1226

R 1227

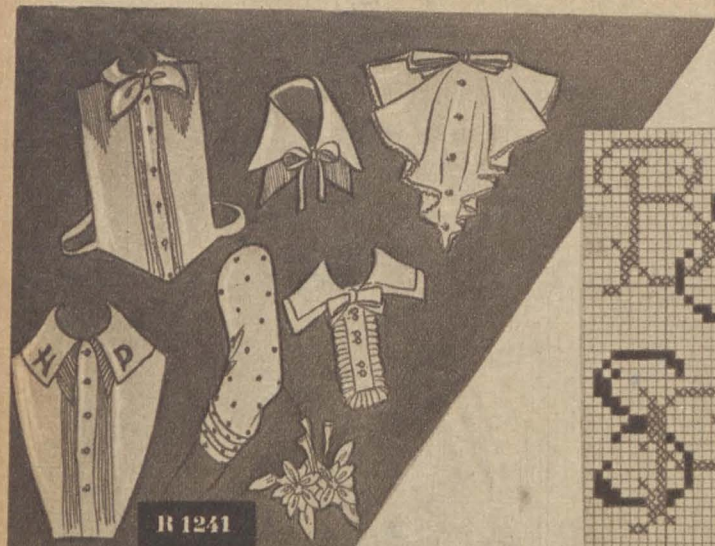
A nyári divatújdonságok terén a lányos mamák különös figyelmet szenteljenek lányuknak való ruhákra. Az eladó lányok ruháit mindig az egyszerűség, izlésség és csinoság jellemezzé. Jól kihasználható a világos kulfakabát és ruha, (R 1223) sötétebb anyaggal összeállítva. A körül berakott aljú ruha igen csinos viselet (R 1224). A sötét, fehér gallérral díszített ruha mindig üde és fiatalos. (R 1225 és R 1226) És mutatóba az elpusztíthatatlan emprimékből is adunk egyet. (R 1227) Az itt bemutatott ruhamodellekből láthatjuk, kevés pénzből is lehet izlésségen és jól öltözködni. Az R 1223. sz. kabát szabásmintájának ára bérmentve 88 fillér. Ugyanezen modell ruhájának rendelőszáma R 1223/a. Bármely ruha szabásának ára bérmentve 96 fillér.

Olcsó árú szabásokat és kézimunkarajzokat

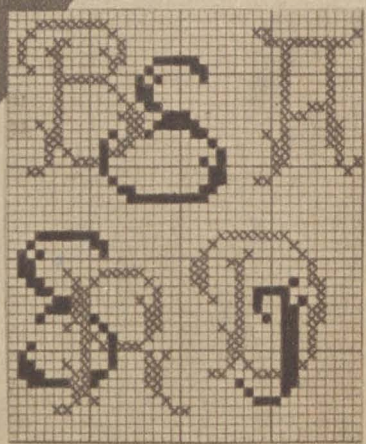
bocsátunk olvasóink rendelkezésére. E modellek, illetve kézi munkák szabását, vagy rajz mintáját 30 fillér portó és kezelési költség beküldése ellenében megkapja mindenki, aki ezt az összeget levéltárgyakban, a 31. oldal szélén található szelvényvel együtt kiadói hivatalunknak beküldi.

Jelen számunkból R 1211. sz. hálóingnek, vagy az M 1021. sz. játszóruhának szabásmintáját, vagy a 2324. sz. szekrényesteknek szűrt sablonját adjuk olcsó áron.

R 1241

M 1012

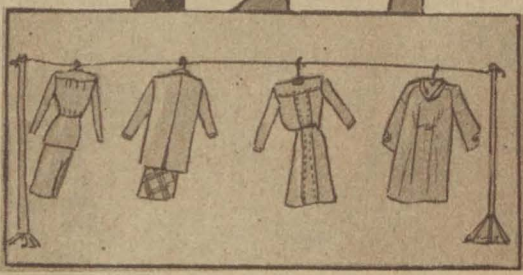
M 1009

M 1010

M 1011

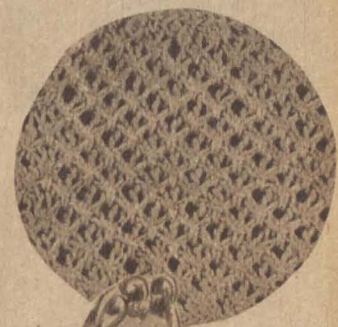

M 1009. sz. Sötétkék egygombos angol kosztüm fehér tűzésdíszítéssel. M 1010. sz. Világos átmeneti kabát fekete szegédszíttéssel kockás szoknyához. M 1011. sz. Simavonalú tűzéssel díszített szövetruha háromnegyedes ujjakkal. A nyakban zsorzsett vagy bársonysállal. M 1012. sz. Celofán vagy impregnált selyemből készült esőkabát felgombolható hapucenival. A modellek szabásmintáinak ára darabonként bérmentve 96 fillér. A balsarokban lévő kiegészítő részek (gallér, zsabó, ujj) szabásának rendelőszáma R 1241, ára együttesen bérmentve 1 pengő 20 fillér.

R 1240

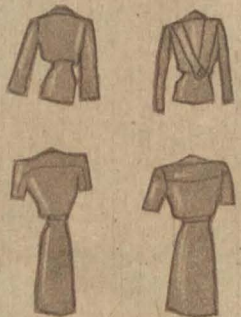
Gondoljunk a hidegebb napokra és már most kezdjük kötni a melegholmit. M 1013. sz. modell újszabású kötött kabátka nagy zsebekkel és vágott derékkal. M 1014. sz. zsemlyeszínű kötöttblúz külön is viselhető derékrésszel. Kétszínű pamutból összeállítva készült az M 1015-ös számú modell. Egészen sima szabású angol ruha. Az M 1016. sz. modell vállrésze, zsebei és öve sötétebb színárnyalatú anyagból való. Norvégmintájú az R 1240. számú modell. Az M 1013. és M 1014-es számú modell szabásának és kötésmintájának ára bérmentve 88 fillér, a többi modell szabás- és kötésmintája bérmentve darabonként 96 fillér.

M 1013

M 1014

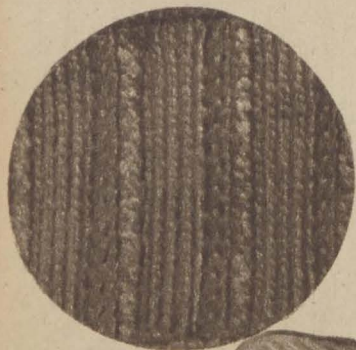

M 1015

M 1016

Minden édesanyának öröme, ha a kisfia vagy kislánya csinosan öltözködik. Az M 1017 sz. modell 6—8 éves leányok részére készült. Sottis anyaggal kombinált nadrágszoknyás kirándulóruha. Az M 1018-as fiúruha, sötétkék-fehér gallérral, kézelővel és fehér zsebdíszítéssel. 4—6 és 6—8 éves gyerekeknek. 8—10 és 10—12 éves lányoknak való az M 1019-es kötött modell különféleképpen összeállított csikozással. Kisfiúknak hidegebb napokra kössük meg az M 1020-as modellt. A kötött kis mellénykéhez sötét szövetnadrágot viselhet a gyerek. 6—8 és 8—10 éves fiúk részére kapható a szabása. Bármely modell szabásának ára bérmentve 88 fillér.

M 1017

M 1018

M 1019

M 1020

M 1021. sz. Hímzéssel díszített kis játszórúha, 1—3 éves gyerekeknek palóchimzéssel. M 1022. sz. Sötétkék iskolaruha kockás anyaggal összeállítva, 8—10 és 10—12 éves lányoknak. M 1023. sz. Sötétkék nadrág kockás sportblúzzal, 8—10 és 10—12 éves fiúknak. M 1024. sz. Puha gyapjúkabátka fehér hímzett gallérral, 2—4 és 4—6 éves leánykáknak. M 1024. sz. Angolszabású kislánykabát könnyű szövetből, 4—6 éveseknek. M 1026. sz. Egészen síma kötéssel készített ruha, 12—14 és 14—16 éves leányoknak színes szálbefeűzéssel. Bármely modell szabás-mintájának ára bérmentve 88 fillér.

M 1022

M 1023

Ennek a játszórúhának szabás-mintáját a leendő áron szállítjuk mindenkinek, aki a 31. oldalon levő rendelésvényt beküldi

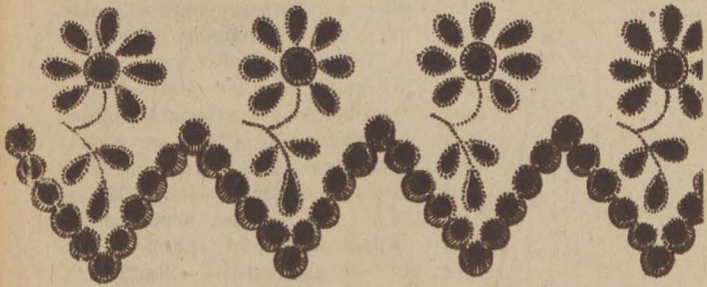
M 1024

M 1021

Kékkel és pirossal hímzett palóc-minta az R 1021. sz. ruhára

Rédel (Veszprém m.) fehér hímzés az M 1024. sz. kislánykabát rágombolható gallériáján és kézelőjén

M 1025

M 1026

2315

2316

2317

2318

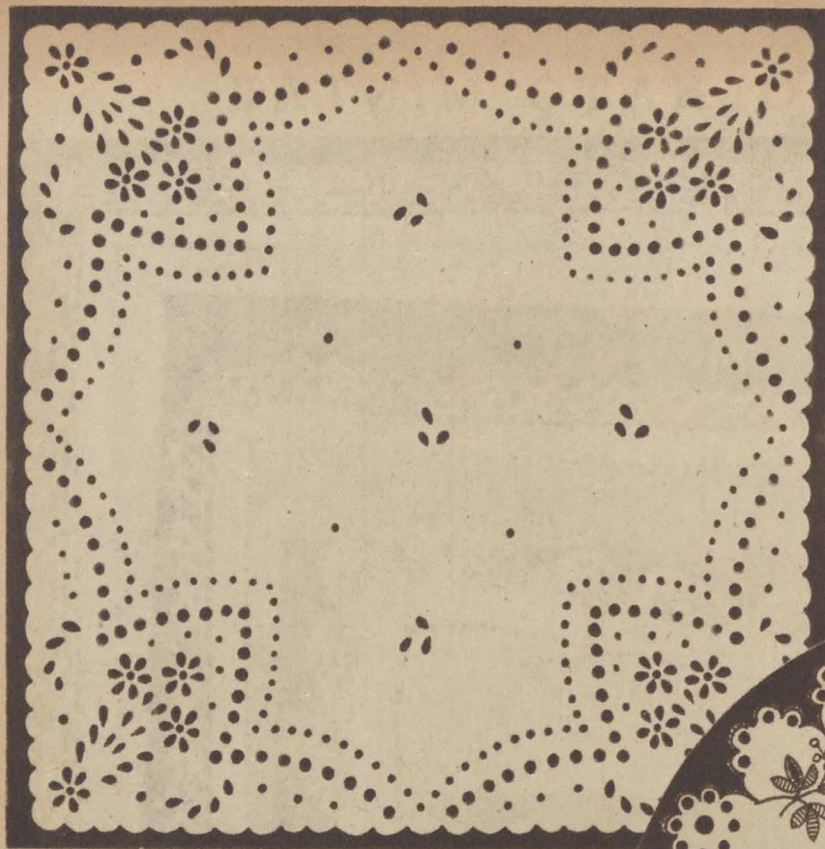

Izléses ruhadíszeket közlünk itt. A mai magyaros divat fődíszítőeleme a népi hímzés. Amint párnára, terítőre, függönyre és más használati tárgyakra alkalmazták, ugyanúgy a ruháknak is előnyére vált a hímzésdísz.

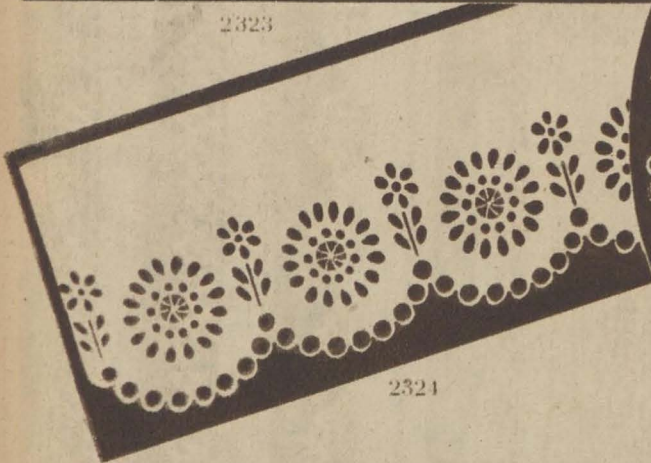
A 2315. számú zsebdísz rátétes technikával készült. A zseb nyílása a közepén van. Az alatta lévő (2316. sz. minta) mintát szoknya aljára, derékrészéhez és ujj díszítésénél alkalmazhatjuk. A 2317-es és 2318-as modell írásos hímzéssel készült. Egyszerű szabású ruhák díszítésére kiválóan alkalmas. A csíkmintát a vállra és ujjra tegyük. Bármely minta szúrt sablonjának ára bérmentve 88 fillér.

LESZÁMOLHATÓ MINTÁK

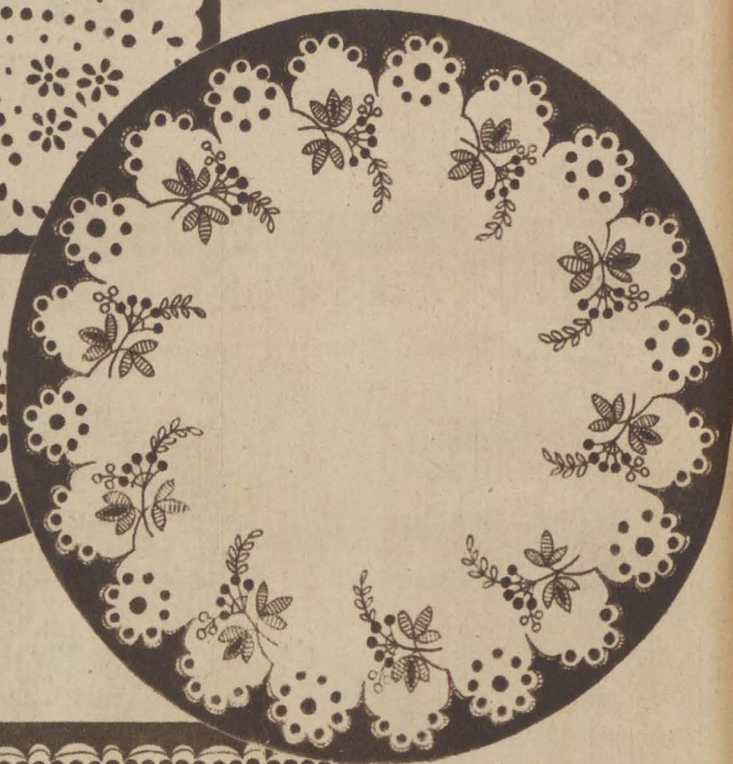

2323

2324

2325

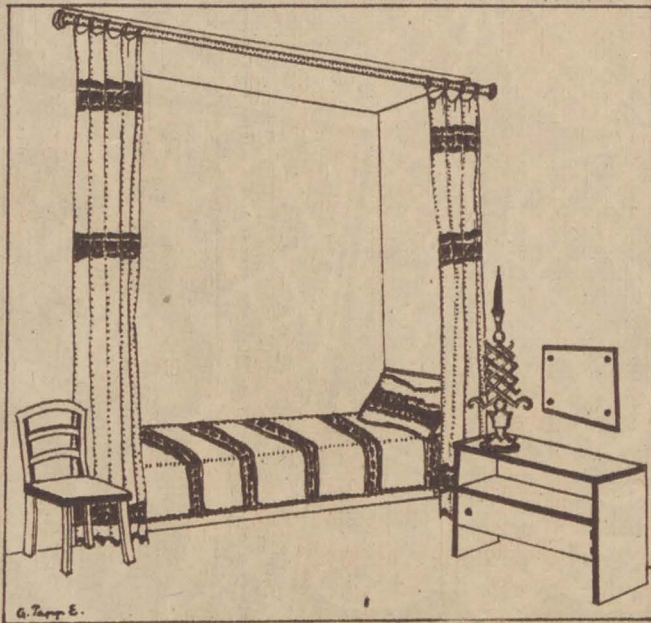

2337

A madeirahímzés mindig kedves hímzése volt a hölgyeknek. Nagyanyáink leginkább a fehér alapra fehér szállal készített hímzést szerették, míg a mostani időkben a színes nanszura színes szállal készített hímzés kerül. Csinosak és célszerűek, mert nem piszkolódnak olyan hamar, mint a fehér holmi. 2323. sz. asztalterítőnk mérete 78 x 78 cm nagyságú. A boldogi hímzésű szekrényesik szélessége 10 cm. Fehérneműs szekrénybe és konyhacsíknak egyformán jól használható. A 2325. számú köralakú terítőt színes nanszura anyagra dolgozva készítsük. Mérete 24 x 24 cm. Tálcafedőnek és széle alá angolos terítéknek egyformán alkalmas. 27 x 38 cm nagyságú a 2337. számú tálcafedő. Szintén színes alapra készítsük. A minták szűrt sablonjának ára bérmentve, darabonként 88 fillér.

A 2324 sz. szekrényesíknak szűrt sablonját a leső áron szállítjuk mindenkinek, aki a 31. oldalon lévő rendeléslevelét beküldi.

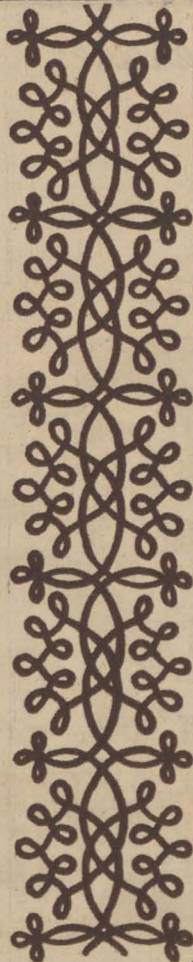
Csinos hálófülkemegoldást mutatunk be olvasóinknak. Ugy nyaralóban, mint lakóházban nagyon célszerű. A nappal bevont függöny kellemes folt-
hatást biztosít a síma felmezőn s akármilyen berendezésű szobába illik. Éjszakára a függönyszárnyakat kinyitva, pompás és nem zártlevegőjű fekvőhelyünk van. A függöny hímzésdíszje lehet egyszerű kereszt szemeshímzés piros, kék, sárga színnel készítve, lehet írásos hímzés sűrű száróltéssel készítve (2327. sz.), de lehet színórdíszes futómintája is, amit szintén készíthetünk egyszerű száróltéssel. Nagyon szépen mutat, de sok munkát vesz igénybe a 2329-es számú rátét minta. A függönyre, párnára és takaróra ugyanaz a minta illik. Bármely minta szűrt sablonjának ára bér. 88 fillér.

■=piros
 ▽=kék
 +=sárga 2326

2327

2328

2329

A díszpárna 221 × 87 kockából áll. 80-as horgolócérnával, 4 láncszemmel és 2 ráhajtással készítve, 110 × 43 cm nagyságú díszpárnát kapunk. Rendelőszám 2332.

Bármely modellt leszámítható mintájának ára bérmentve 88 fillér.

2330

2331

Filé hálósobakészlet

A mult számban lévő hálósobakészlet kiegészítőrészeit közöljük olvasóinkkal.

A szegletes asztalterítő 199 × 199 kockából áll. 4 láncszemmel, 2 ráhajtással, 8-as fonállal készítve 160 × 160 cm nagyságú, 12-es fonállal 100 × 100 cm nagyságú és 100-as cérnából készítve, 80 × 80 cm nagyságú terítőt kapunk. Rendelő szám 2330.

A táblafüggöny 95 × 140 kockából áll. 12-es gyöngyfonállal, 4 láncszemmel, 2 ráhajtással készítve 50 × 70 cm nagyságú függönnyt nyerünk. Rendelő szám 2331.

2332

Kézimunka tanfolyam

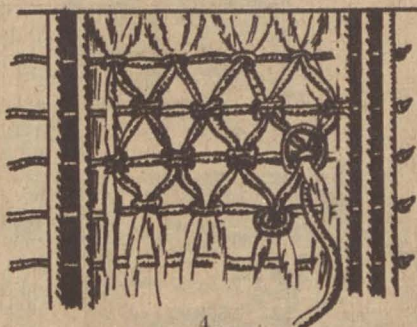
1.

2.

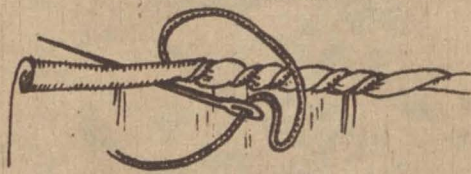
3.

R 1243

4.

5.

R 1244

R 1242

R 1245

Díszráncolás-darázsolás munkamenete

1. sz. Az anyag egyenletes ráncolása. A kipontozás nyomán hadunk előöltéssel és olyan hosszú szállal, hogy az egész ráncoláshoz elég legyen. A kezdés csomóját nagy gonddal erősítjük meg, mert ha ez enged, úgy egész munkánk kárbavész. Ezt a csomót az anyaggal együtt gombostűzzük le.

2-3. sz. A többsoros behúzás, illetve ráncolás az alapja az egész díszítőmódnak. Efölé húzzuk különféle módon és elrendezésben a színes szálakat, mint a két ábrán látható.

4. sz. Az átsavart csoportok is képezhetnek díszráncolási mintát. Végül a behúzott szálakat egyenletesen meghúzzuk és eldolgozzuk.

5. sz. Tekintettel arra, hogy a ráncoláshoz rendszerint könnyű anyagokat használunk, a kelme szélét legjobb, ha besodorjuk és az ábra szerint színes szállal befogjuk. Ez nemcsak eldolgozás, de egyben dísz is.

A magyar népművészet remekei között a kalotaszegi és torockói asszonyok darázsolásos munkái a legszebbek. Egy kalotaszegi vagy torockói női ing valóságos remekműve a darázsolásnak. Ugyisint megcsodálhatjuk delén szoknyáik és kötények ráncszedését is. A ráncok szélén ők még függőlegesen hosszan leöltött szálakat is vezetnek olyan mélyre, amilyenre a díszvarrást készíteni akarják. Ezt az alapot csavarják még át különböző színű és méretű öltésekkel, pompás mintahatást érve el ily módon.

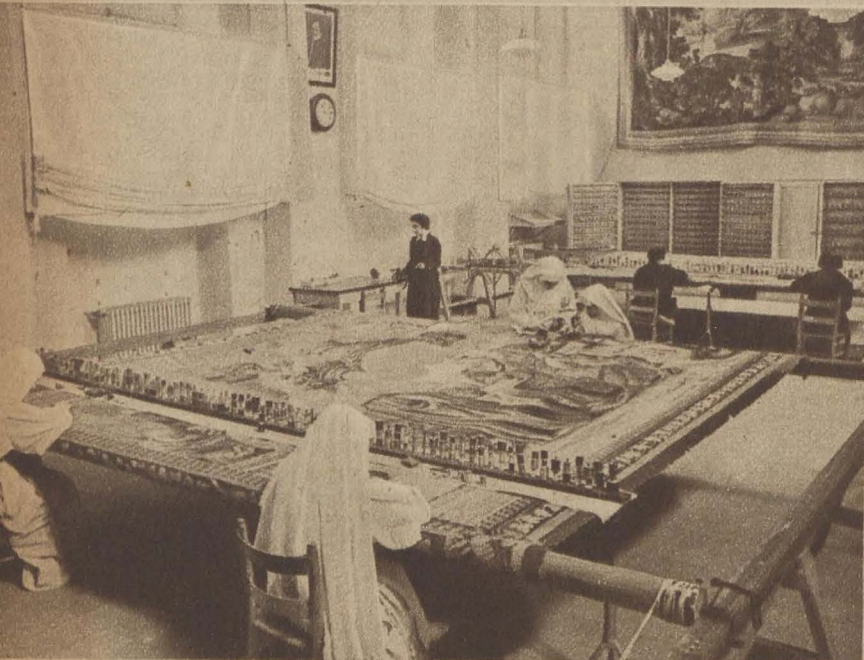
Ugy felnőtt-, mint gyermekruhák díszítésére használhatjuk fel akár egymagában, akár valami hímezés kíséretében.

A három darázsolással díszített blúz szabásmintájának ára darabonként 88 fillér.

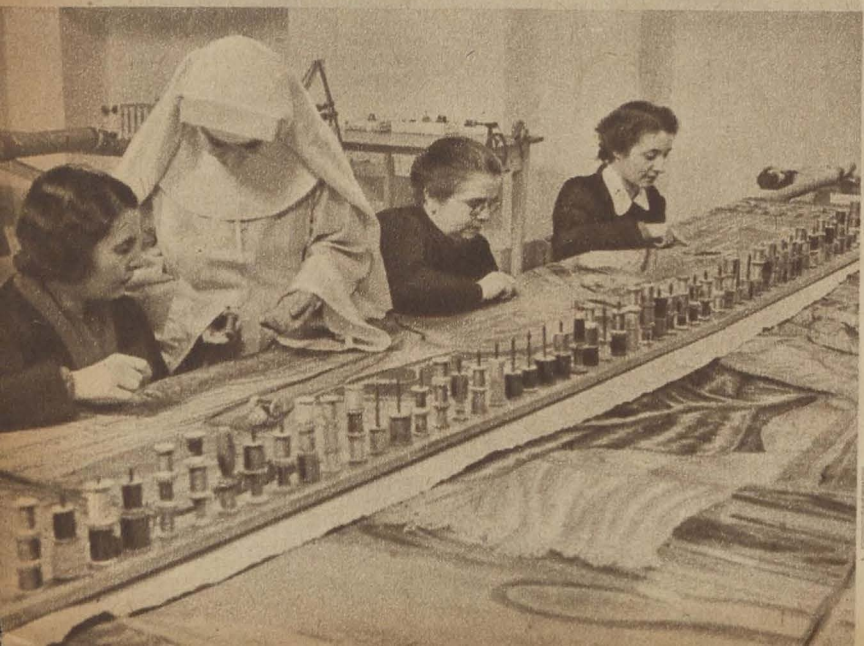
Az itt látható kis gyermekkötény szabásmintája kapható 2-4 és 4-6 éves kislányok részére. Az elején lévő ponthímzést készíthetjük másszínű rátéttel vagy színes hímezéssel is. Szabásminta ára bérmentve 88 fillér. Rsz. R 1242.

Egy nagy gobelin, amelyen a munkások egész sora dolgozik

Fehér apácák, színes fonalak

A VATIKÁN GOBELIN-MŰHELYE

A „gobelin” szó egy francia fonalfestőcsalád nevéből származik. Jean Gobelin az ő, akinek műhelye később világhírűvé vált. Hogyan lett a festőműhelyből szövőműhely? IV. Henrik 1601-ben 200 tallért fizetett egy flamand szövőnek, François Verriernek, hogy a képszövőmesterséget Párizsban megismertse. A helyiség, amelyben Verrier a munkát megkezdte, a Gobelin-család műhelye. De Verrier hamarosan odébball és az általa elindított munkát két honfitársa: Marc de Comans és François de la Planche folytatja. Az egyre fejlődő műhelyt 1662-ben Colbert javaslatára XIV. Lajos megvásárolja a francia állam számára. A műhely készítményei olyan megbecsülésnek és hírnévnek örvendenek, hogy a 17. század második felétől kezdődően minden kézzel szőtt kárpitot „gobelin”-nek neveznek. A „Manufactures des Gobelins” vezetésével a Napkirály a Louis-quatrorze-stílus legjellegzetesebb képviselőjét, Charles Lebrunt bízta meg, aki — noha festő volt — nem a „grand art”, hanem az iparművészet terén alkotott maradandót.

A gobelinszövés a kézzel szőtt legősibb formája. A gobelint mindig kézzel szövik. Anyaga a gyapjú. Láncfonalnak azonban többnyire nem gyapjút, hanem lenfonalat használnak, amely tartósabb és ellentállóbb a gyapjúnál. A 15. század óta selyemszálakat, arany- és ezüstfonalakat is szoktak keverni a gyapjúfonalak közé.

A gobelinszövés technikája valahol a közepen helyezkedik el a szövés és hímzés között. A szövéshez annyiban hasonlít, hogy szintén láncsal és vetülékkel dolgozik. A gobelinszövésnél azonban a két rúd közé kifeszített láncfonalak közé nem hajtó viszi be a vetüléket és a vetülék nem az összes láncfonalra kerül, hanem csak azokra, amelyekre a minta elírja. Míg a hímzésnél egy már készen levő alapra viszik fel a kép, vagy a minta színeit, a gobelinszövés a különböző színű fonalakkal maga állítja össze a mintát, mint valami mozaikot.

A gobelinszövés régi művészet. Őseit a föld legkülönbözőbb részein megtaláljuk. Az ázsiai nomádok „kilim”-nek nevezett sátorlapjai, a norvég pásztorok takarói, az inkák birodalmának díszruhái, amelyekbe múmiáikat takargatták, mind a gobelin rokonai és előfutárai.

A gobelin multjába Egyiptomban tudunk legmélyebbre visszanyúlni. IV. Thotmosis sírjában Krisztus előtt 1400-ból származó vászonerítőket találtak, amelyeknek virágmintái a gobelinéhez hasonló technikával készültek. A lelet alig nyolc esztendő. Az ókor másik nevezetes gobelin- emléké: egy görög szövés a Krim-félszigeten, Kercs mellett ásták ki. A lilalapu, kacsamintás szövés a leningrádi Eremitage féltve őrzött kincse.

Babylon és Assíria szőnyegein szerepelnek először a képzeletszulte griffek és orrszarvúk, a Kelet művészetének később is szívesen ismételt motívumai. A régi írók szerint Nero egyetlen ilyen babyloni szőnyegért egy kerek milliót fizetett. Homeros az Iliasban és Odysseában sűrűn beszél csodálatos falkárpitokról, mint a görög templomok legfőbb díszéről. A Parthenon szőnyegdíszének kárpitjait talán éppen Phidias rajzolta.

A keresztény Nyugat legrégebbi gobelinjei közé tartoznak a halberstadti dóm szőnyegei. A szőnyegek a 12. századból és a 13. század elejéről származnak és egy százországi műhelyben készültek.

A 14. század gobelin-művészetében Párisé az első. V. Károly uralkodása alatt Nicolas Bataille és Jacques Dourdin műhelyei a legnépszerűbbek. Az angersi székesegyház hatalmas Apokalypsis-sorozatát Nicolas Bataille szötte.

A 15. század első felében Arras, második felében Tournai gobelinjei vezetnek. A legművészibb burgundi gobelinek Passqier Grenier műhelyében készülnek. A század végén Brüsszel veszi át a vezetést

A munkások ezer és ezer szín közül válogatják ki a megfelelő árnyalatokat

és azt teljes két évszázadon keresztül megtartja. A Brüsszelben szőtt kárpitoknak Maître Philipp, Quentin Massys, Giulio Romano, Raffael, Orley, Rubens, Jordaens, Teniers és más nagyszerű művészek a mesterei.

A 17. század a francia falkárpité. Ebben az időben már több, mint 14.000 színnel dolgoznak a gobelinszövők. A „Manufactures des Gobelins”-ben készülnek a versaillesi kastély és a Napkirály más kastélyainak szőnyegei és falkárpitjai, kanapái és karosszékei. A többi francia műhelyek közül a legművészibb falkárpitok Aubusson és Beauvais műhelyeiből kerülnek ki.

Az itáliai fejedelmek a burgundi hercegek példájára szintén berendeztek gobelinműhelyeket udvaraikban. Szövők flamandok és franciák. A műhelyek sorát a Gonzagák 1519-ben megnyitott mantuai műhelye nyitja meg, amelynek kárpitjait Mantegna rajzolja. Az Esték ferrarai műhelye, amelynek virágzása a 15. század második felére esik, Cosimo Tura és más ferrarai művészek biblikus kompozícióit vitte át a gyapjú meleg, selyemfényű anyagába. Perugia, Milano, Urbino, Todi, Siena műhelyei sokkal alárendeltebb jelentőségűek és a belőlük kikerülő daraboknak kevesebb közük van a művészethez. Firenzében a Mediciek, Rómában a pápák voltak a gobelinszövés életre hívói és támogatói.

De Brüsszel fénye Itáliába is elvilágít. X. Leó és VII. Kelemen pápák és más olasz nagyurak a brüsszeli műhelyeket valóságos elárasztják megrendeléseikkel és a munkába adott falkárpitokhoz saját művészeikkel rajzoltatnak kárpitokat. De előzőleg a 15. században temérdek arrasi gobelin kerül az országba, ezért hívják az olaszok a gobelint ma is „arrazzo”-nak.

A pápai gobelinműhelyt 1710-ben állította fel XI. Kelemen a San Michele a Ripa helyiségeiben, annak a régi műhelynek a mintájára, amelyet Barberini bíboros, VIII. Urbán pápa unokaöccse alapított 1635-ben. A műhely vezetésére a francia Jean Simonet kapott megbízást, a benne kivitelezett első falkárpitok terveit Procaccini készítette. A pápai gobelinműhely nemcsak a Vatikánnak szállított falkárpitokat, hanem az olasz arisztokraták palotáit is feldíszítette.

A műhely felállítására szép példája a pápák művészetpártolásának. Működését Szent Péter trónjának urai mindig szerető érdeklődéssel kísérték. Az ajándékokat, amelyeket az egyház uralkodói a világi uralkodóknak: királyoknak és fejedelmeknek küldtek, csaknem mindig a San Michele-műhelyben rendelték meg. A San Micheleből olyan pompás darabok kerülnek ki, amelyek a híres flandriai gobelinnel is felvették a versenyt. A párizsi és angliai kiállításokra kiküldött kárpitok díjakat nyertek, elismerést arattak.

A forradalom idején a műhely nem dolgozott. A 19. század harmincas éveiben kezdte meg újból a munkát. Igazi újjászületése azonban 1916-ban indul meg, amikor XV. Benedek beköltözteti a Vatikánba, a régi pápai pénzverde helyiségeibe. A gyűjteményekben a századok folyamán olyan temérdek gobelin halmozódott fel, hogy azok jókarban tartása komoly gondot okozott a Vatikánnak. A gobelinek gondozását és a hibás darabok megjavítását a Vatikán gobelinműhelye vállalta. Ez a nagy és felelősségteljes munka annyira lekötötte, hogy új kárpitok készítésére nem jutott ideje. Az utolsó remekmű, amely a műhelyből kikerült és amelyen teljes két esztendőig dolgoztak, egy arrasi gobelin volt. XI. Pius ajándéka Mária belga hercegnő és Umberto piemonti herceg esküvőjére.

A műhelyt fehérruhás, franciskánus nővérek vezetik, akik a kincseket érő régi gobelinek javítását a vatikáni gyűjtemények szakértőinek irányítása és ujjmutatásai alapján végzik.

Pajzs Elemér

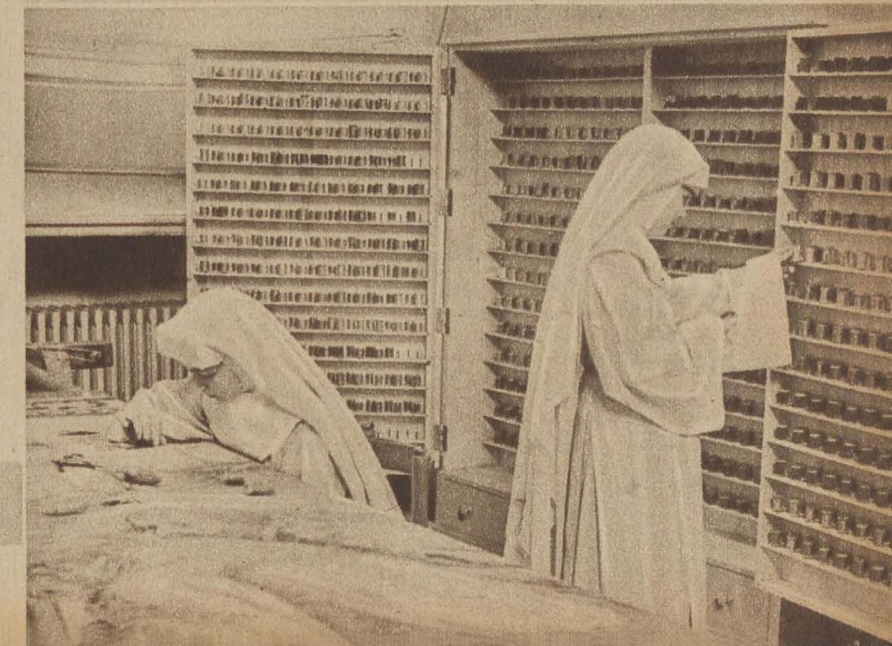
Száz és száz orsó a színek ezreit felhalmozó fonalraktár egy kis szigete

A műhely laboratóriuma, ahol a fonalak festésének előkészületei folynak

A foszladozó gobelin kijavítása óriási türelmet és elmélyedést igénylő munka

FIATAL LÁNY

(Basch Árpád festménye)

ISTEN

— Rilke —

Isten! Nagy a Te hatalmad!
 Én kis porszem, ki alattad
 állok, elenyészek, mint a
 fényugár. Te oly sötét vagy
 s egyben oly fényes!
 Nincs értelme, hogy küzdjek ellened,
 mert, ha parancsod elrendeled,
 minden teljesül, ahogy akard.

Fordította: Hámory Zoltán

NYÁR

Elindultam a nyárba,
 a nyári napsugárba.
 Kis ház elé elértem,
 ott tündökölt fehéren.
 És szembe, tornyosodva
 pihent a szénaboglya.
 Aranyvirág, de sárga
 a háznak ablakába.
 Kis lányka állt mögötte,
 a szemét lesütötte.
 A szemét kinyitotta:
 kigyúlt a szénaboglya...

Szegedi István

SÓHAJ

Mennyivel szebb volna — ó, istenem! —
 valami kedves, könnyes szerelem;
 halk emléke egy holt leánynak;
 mint e sötét, mogorva bánat.
 Amely úgy fogja át az életet,
 beléje vájva mélyen, élesen,
 mint puha csuklót kemény vasbillinc. —
 S még édes könnye, ékes szava sincs.

Baradlai Albert

A SORS ÚTJAI

IRTA: SOMFAY MARGIT

Az augusztusi ég bárányszőnyegét türelmetlenül noszogatta déli irányba a hegyekből jött szellő. Rohanó fehérségüket ringatta, tükrözte a Sajó. Szirma alatt hangos kurjantással lovakat úsztatott néhány jobbágygyerek. Alakjuk imbolygott a lovakon. Tekintetük sóváran kutatót a vár falain, ablakain. Vig élet járta fönt mindig. Heje-huja, cécó, vendégség, vadászat. Uri móka.

Most azonban mindez hiányzott. Gond volt a házbán. Szirma asszonya betegen feküdt.

— Sehogy sincs ez jól! — mondta a beteget látogató egyik rokonasszony, Kubinyiné és igen rosszalólag csóválta a fejét. Gömörből jött át Borsodba s mióta Szirmán volt, egyebet sem hallott, mint jajgatást, panaszt. — Tenni kell valamit!

— Talán nem tettünk eleget? — csattant fel Szirma ura és sértődött arccal nézett.

Kubinyiné, Esterházy Magdolna csitította:

— Senki sem mondja, hogy nem tettek. De olyat kéne tenni, amit még nem tettek.

— Olyan is akadna?! — hangzott tamaskodón.

Kubinyiné bólogatott.

— Azt kéne tenni, hogy el kéne menni valamelyik búcsújáróhelyre és ott könyörögni gyógyulásért.

A tanács természetes volt olyan ájtatos asszonytól, mint Kubinyiné. De Szirmay ugyancsak elképedt tőle.

— A beteggel!

— Dehogyan a beteggel! Katinkának. Lány az anyjáért a legjobban imádkozhat. Meg azután ártatlan, tiszta lelket a legjobban meghallgatnak a szentek.

Mindannyian Katinkára néztek. Szőke haja, fehér angyalarca jószágot mutató volt. No hiszen nehéz elképzelni olyan szentet, aki ennyi jószág láttára nem hajlandó a kérő szóra.

— Elmennél? — kérdezte az apja.

— El. Szívesen — sietett felelni Katinka.

— És hová? — fordult Kubinyinéhoz Szirmay.

Kubinyiné úgy felelt, mintha máshová nem is mehetnének.

— Fülekre.

— Fülekre? — szörnyűködött Szirmay. — A harmadik vármegyébe? Azt már nem! Akad közelebb is kegyhely.

— Akadni akad, de egy sem olyan, mint Fülel — mondta Kubinyiné.

— Mért? Az Isten tán nem egyforma mindenütt?

— Az Isten ő-szent-főlsége igen, de hozzá könyörgő papok, nem. Nem akarom senki gyarlóságát kibeszélni, de a kiválóit megdicsérezhetem. Olyan pap, mint a füleki gvardián: Ferenc testvér, nem igen akad még egy egész Magyarországon. Akit ő ajánl a magasban levők kegyelbe, megsegítődik az. Meg bizony!

— Olyan nagyon szentes? — kérdezte Szirmay.
 — Akár szentnek is mondhatnám.
 — Aztán ki ija-fia? firtatta Szirmay.
 Kubinyiné ismerte tán az ország minden nemesemberét, nagy biztossággal, de egy kis csodálkozással is szólt.
 — Nem tudná kegyelmed? Hát a boldogult nádor öccse: Illésházy Ferenc.
 Szirmay kirobbanó nagyot nevetett.
 — No, hisz akkor foroghat is önagysága a sírjában! Ilyen erős kálvinista familiából hogyan mehetett ferencesnek, mezítlábas csuhásnak valaki? Ambár nem oly csoda! Az Illésházy Zsófi fia, Esterházy Miklós is pápistává vedlett. A példa ragadós. Ha már beleesett a penész egy családba, elkapja egyik a másiktól. No, de azért fránya história! — és igen csóválta a fejét.
 Kubinyiné is, de ő a megbotránkozástól. Hegyesen mondta.

— Hát hogy mit tesz önagysága a sírjában, nem tudhatjuk. De hogy Illésházy Ferenc imádsága segít, az szent és igaz.

Szirmay még mindig ellenkezett.
 — De kegyelmedék imádsága is sokat tehet. Hát akkor? Akad közelebb is kegyhely. Menjenek Boldvára.
 Kubinyiné nemre rázta a fejét.

— Hát Szentlélekre! — ajánlta tovább Szirmay.
 — Oda se!
 — Akkor Sajóládra, a pálosokhoz. Az elég nevezetes hely. Fráter György élt ott barát korában.

Szirmayné kérőn szólt ki a dagadó dunnák, párnák tömegéből.
 — Menjenek csak Fülekre! Hadd gyógyuljak meg... Szirmay csapott egyet a levegőbe.

— Hát menjenek! Rajtam ne múljon a jó. De ha odamennem, velük adhatom a várkatonaság felet kísérőnek — magyarul szólt oda a feleségének. — mert nem akarom, hogy tekegyelmed úgy mentődjék meg, hogy a lányunkat meg elrabolja a török.

A beteg arcán nagy ijedség mosta el a reménykedést kérést.

— Inkább haljak meg!
 Kubinyiné magasba emelte a karjait.
 — Hogy mondhat már ilyet kegyelmed! Hol járna már erre török? Nincs már itt vár a kezükön. Akár egymagam útrakelnék a kocsisal.

De hogy másnap elindultak, a Kubinyiné vitézein kívül még ötven fegyveres ment Szirmáról a két nő kíséretében. Szeptember első napján értek Fülekre. Már sokan voltak a várban. S a kisasszony napi búcsúnapi minden nap eljártak a ferencesek templomába. Katinka is elment mindjárt másnap.

— A legszebb ruhában, lelkem! — tanácsolta Kubinyiné — és vigyázz, hogy amikor belépsz, arra gondold, amit kérni akarsz!

A ruhában nem akadt kivetni való. Rózsaszín se-lyem volt, beleszőtt apró aranyvirággal. A disze türkiz és csillogó aranygallon. A derék körül, kebel fölött néhez skófiuhímzés. A pártán is arany- és nefelegtsszín türkiszdisz. A templombalépésnél azonban elvétette Katinka a dolgot. Nem arra gondolt, amit kérni akart, hanem a barátára, ki azt le tudja imádkozni. Már sok papot látott, de olyan csodahatalmú egyet sem. Sőt! A Szirmán élő pap, akármiről imádkozott, épp az ellenkezője történt. Ha esőért könyörgött, hőség lett, ha aratás után tiszta időért imádkozott, olyan felhőszakadás kerekedett, hogy síralom. Már ott térdelt a vár urának fenntartott faragott padban, de még mindig Ferenc testvér járt eszében. Olyan lesz-e, mint a boldvai pálosok: mint a régi gyümölcs, sovány, mint a harangláb a templom mellett. Vagy olyan, mint az övéké Szirmán, kegyesarcú, álmos mosolyú? S nagyranylt szemmel nézte, amikor orgonazúgás, csengetés között Ferenc testvér bejött a templomba. Magas volt, igen ékes termetű. A feje meg egyenesen megbámulni való. Katinka megígézetten nézte és csak mise után vette észre, hogy alig-alig imádkozott. Zavartan, titkolt büntudattal állt Ferenc testvér elé, mikor Kubinyiné a mise után a sekrestyébe vezette. Kezet akart csókolni, de Illésházy magasba kapta a kezesök elől a kezét. Azután gyöngéd fogással megfogta Katinka vállát.

— No, gyermekem, mi a baj?
 — Az édesanyám... — kezdte Katinka, de elfojtotta hangját a zokogás.

— Ne sírj. Csak csöndesen. Mondjad el apróra — és odavezette Katinkát az egyik padba. Melléje ült. Hallgatta a panaszkodó, kérő szót, aztán ő kezdett beszélni. De nem holmi szentes vizsgatást, hanem tanácsot, hogy mit tegyenek a beteggel. A beszéd után, mikor Katinka köszönetet regegett, összeakadt a tekintetük. Hosszan, mélyen megdöbbenve néztek, mintha titkot olvastak volna egymás szeméből. Katinka arca pirosra színesedett. Ferenc testvér meg elfehéredett. Sötét szeme úgy parázslot elő a fehérre vált arcából, mint a hamuból éledő zsarátnok. Kubinyiné megmerevedetten állt a közelükben.

Kisasszony nap után, a búcsúzásnál csakúgy elfutotta Katinka szemét a könny, mint a találkozásnál. De most nem az anyját siratta. Már nem akart kezét csókolni. Állt és könnyes, örvénylő szemekkel nézte Ferenc testvért. Az ígérve szólt neki.

— Majd elmegyek hozzátok, hogy megnézzem, hogyan használt az orvosságom.

Katinka az ajtóból visszafordulva, egy lábbal kint, arccal befelé nézön suttogta:

— Várom kegyelmedet...
 Kubinyiné hazáig szörnyűködött magában. Megkönnyebbülten fellelékzett, mikor Katinka a vitézekkel elvonult Fülekről.

Szirmán a mondott jótanács szerint ápolta Katinka az anyját. Meleg fürdő, pakolás, borogatás, izzasztás, kenés volt abban a gyógyzóban. Meg is gyógyult tőle Szirmayné. Szirmay elismeréssel dicsérte a füleki ferencést.

— Nagy ész az a mezítlábas barát. Töltött három vármegye javasasszonyán. Még utóbb is elhiszem, hogy valami szent féle. Ha másban is ily ügyes, még püspök is lehet belőle, akár a boldvai mezítlábas fráterből, Martinuzzi Györgyből.

— Isten őrizzen! — gondolta Katinka, de szólni nem mert.

Mióta hazajött, különben is megcsöndesedett. S igen megkedvelte az ablakon át való nézelődést. De hiába tekintgetett Füleik irányába, a Ferenc testvér barna-csuhás, egyenestartású, fejedelmi alakja nem akart előtűnni. Katinka türelmetlenségében már elkalandozott a környék utain. Egy-egy apród kísérte ilyenkor. Egyszer, mint már anyiszor, ott száguldottak az úton, mikor szembe velük ugyancsak száguldva közeledett valaki. Tollas süvege messziről elárulta, hogy vitéz féle, mégpedig diszes a javából. Katinka alighogy meglátta, rohant az ellenkező irányba. Már az életét is megkeserítették az utóbbi időben mind gyakrabban jövő széptevők, akikről az apja mindig véresebb arccal hallgatta tőle, hogy nem tetszenek. A közeledő is csak ilyen lehet. A világból is kifutott volna előle. De az meg egy világon át is követni készült őt, mert csak futott, futott utána.

— Elér bennünket — lihegte az apród.
 Nemcsak elérte, de el is hagyta őket. De csak azért, hogy visszafordulva szembekerüljön velük. Katinkát e csel miatt elfutotta a harag. Villámlo tekintettel nézett a vitézre. De hirtelen gyúlt haragja még hirtelenebbül elmúlt. A tollas süveg alól, prémes mentéből a füleki Ferenc testvér nézett rá. Mint aki előtt a mennyország nyílt meg, oly megdiesülten arccal kérdezte:

— Kegyelmed? Így?
 Illésházy szép arcát különös mosoly sugározta be.

— Remélem, így vártál!

Az előre küldött apród jelentette a vendéget.
 — Illésházy önagysága jött Fülekről.
 — A barát? — kérdezte Szirmay.
 — Egy vitéz — felelt a gyerek, — aki barát volt.
 — Nem értem — morogta Szirmay és kidöngött a vendég elé.

Az kéz a kézben jött Katinkával. Szirmay előtt egyszerre világos lett minden. Még az is, hogy Katinkának mért nem volt kedvére való eddig egyik vitéz sem. Nagy indulattal csóválta a fejét. Hangja azonban elárulta, hogy nincs ellenére a dolgot.

— Ezt azután jól megcsináltátok! — majd egyenesen Illésházyknak szólt. — De mit szól a provinciálisod?
 — Azt tartja, amit én, aki egész szívét nem tudja Istennek áldozni, jobban teszi, ha visszalép. — S mint aki becsületesen számot vetett mindennel és megtalálta a helyes utat, határozottan állította. — Így kellett ennek történni!

S írtak akkor ezerhatszáz és néhány esztendő.

Szép nyáreleji nap az egyik londoni parkban, mielőtt a madarak abbahagyták volna aznapi dalaikat vagy a fák lehullatták volna utolsó virágukat, egyik barátom hírtelen felkiáltott:

— Hogy kerül ide sármány?

Feketerigó, cinege, sárgarigó volt itt bőven, bagoly is, meg kakuk, amely egyszer egy évben összetévesztette, mint Kolumbusz, a fáknek a zöld szigetét Kent és Surrey nagy mezőivel, de sármány — sohasem volt e vidéken.

— De hallom! Odaát! — ismételte barátom és fölkelve a ház felé sietett.

Mikor visszatért, leült székére s megjegyezte:

— Nem tudtam, hogy madarat tartanak kalitkában. Azt válaszoltam, hogy szakácsunk tart kanarít.

— Micsoda ökör! — mondta.

Valószínűleg valami furcsa élelmezés ébredt föl benne, melyet közülünk senki se tudott megérteni.

Hírtelen kirobant:

— Minden porcikám lázadzik az ellen, ha élőlényt látok kalitkában, akár négylábú állatot, akár madarat, akár embert!

Szűrő tekintettel nézett ránk, mintha visszaéltünk volna bizalmával, amikor is vallomásra bírtuk, majd így folytatta:

— Néhány évvel ezelőtt egy barátom, aki a társadalmi viszonyokat tanulmányozta, felszólított, menjek vele egy börtönt megtekinteni. Sohasem láttam még börtönt, tehát vele mentem. Olyan nap volt ez is, mint a mai. A börtön, mely a város határában állott, éppen olyan volt, mint a legtöbb hasonló intézmény. Nem óhajtom lefesteni ezt a börtön-épületet, sem amit benne láttunk. Jól vezetett börtön volt, igazgatója a legjobb benyomást tette rám. Csupán arról akartak beszélni, amit sohasem fogok elfeledni, mert megtestesítője lett számomra a kalitkába zárt lényeknek.

Barátom elhallgatott, majd egyre fokozódó indulattal hangjában, mintha érezné, hogy erőszakot tesz természetességének, így folytatta:

— Bejártuk az egész épületet, mikor a fegyház igazgatója azt kérdezte barátomtól, szeretne-e látni néhány életfogytig elítélt rabot.

— Mutatok önnek egyet, aki már huszonhét esztendeje van itt. Nem csoda, hogy — mint mondani szokta — kissé fáradt a hosszú büntetésből.

Miközben a rab cellája felé tartottunk, elmondták történetét. Inas volt egy iparosnál. Még ifjú korában tagja lett egy betörőbandának, amely ki akarta fosztani a mesterét. Rablás közben tetten érték, mire a rab hatalmas ütással agyoncsújtotta mesterét. Halálra ítélték, de kegyelmi úton életfogytig tartó fegyházbüntetésre ítélték.

Mikor a cellába léptünk, a rab csöndesen állt, munkájára bámulva. Hatvanesztendőnek látszott, valójában azonban csak negyvenhat éves volt, hajlotthátú, reszkető emberroncs. Arcszíne olyan volt, mint a bohócé, mintha lisztes lett volna. Arca mélyen beesett, szeme tágra nyílt, amint visszaemlékeztem rá, nem tudom, milyen színű volt, ha ugyan volt szemének színe! Amint beleptünk cellájába, tisztelettudóan levette sapkáját, láttuk kopasz fejét és feszes vigyáz-állása vágva magát, alázatosan pillantott ránk. Olybá tűnt, mint mikor a bagoly fénykévébe kerül. Láttatok már gyereket, aki életében elsőjében beteg — meg van rémülve attól, hogy szenved? A rab arca hasonló volt, azonban szelídebb. Sok elítéltet láttunk, de csak ezen láttuk tükröződni ezt a végtelen szelidséget. Hangja lágy és kétségbeesett, nem volt benne nyoma se akaratának.

Barátom néhány pillanattal hallgatott, miközben összeráncolta homlokát, hogy ismét felidézzék emlékeit.

— Kezében kemény papírt tartott, amelyre átírta a testamentumot a siketnémák számára szolgáló jelekkel. Mikor vékony ujjával tapogatta a jeleket, hogy megmutassa, milyen könnyedén olvassák a siketnémák, láttuk, hogy keze poros, mint egy molnáré. Semmit se láttunk cellájában, ami indokoltta tette volna, hogy keze poros legyen, nem is por volt ez, valójában a kiesírázó emberpalánta megnevezhetetlen váladéka. A papírlap, amikor fölemelte, úgy remegett, mint a rovar szárnya. Valamelyikünk megkérdezte, ki találta ki ezt az írást, amelyen dolgozott. Említett is egy nevet.

— Nem, nem — vágott közbe alázatosan a rab s remegett az igyekezettől, hogy eszébe jusson a helyes név. Majd lekókadott feje és ezt motyogta: — Ó, igazgató úr, nem tudom.

Majd hírtelen kikotyogta a helyes nevet. E pillanatban láttuk valóban olyannak, mint egy embert.

Soha azelőtt nem éreztem a szabadság értékét, valódi értelmét embertársaimmal való érintkezésnek, azt a szükség-érzetet, hogy az ember állandóan élécsse elméjét benyomásokkal és hangokkal s hogy emlékezzék és felhasználja azt, amire emlékezik. E szerencsétlen lénynek nem volt szüksége emlékezetre ebben az életben, mert olyan volt, mint az a növény, melyet olyan helyre tettek, ahol nem érheti éltető harmatepep. Nézni azt a tekintetet, mely végigsiklott arcán annak a névnek hallatára, olyan volt, mint látni apró levélkét a bokor elszáradt tövében. Mondom nektek, csodálatos az ember, roppant terhet viselő.

Barátom felállt s le és feljarkált.

— Ennek a rabnak nem nagy volt a világa. Alig tizen-négy láb hosszú és vagy nyolc láb széles. Huszonhét esztendeje lakott itt, még csak egy egér se furakodott be társául. A börtönökben szigorúan veszik a dolgokat. Gondoljátok meg, minő életakarással lakott ebben az emberi szervezetben, hogy ezt a hosszú időt elviselje!

— Mit gondoltok — folytatta hírtelen hozzánk fordulva, — mi tartotta életben józan eszének végső maradványát? Hallgassátok meg csak: miközben mi a furcsa jelírást böngészőnk, kezünkbe adott egy kis fényképet: egy fiatal leány képe volt, aki a kert közepén ült, virágosokkal kezében. A háttérben keskeny, kanyargó patakocská, partján sással s egy különös, hollóhoz hasonló madár állt a parton. A leány mellett egy fa, rengeteg gyümölcsrel, furcsa, nem létező fa, de volt rajta valami, ami minden fán látható, olyasvalami, mintha lelke volna és barátja volna az embernek. A lány ránk nézett kerek szemével s a virágok is, melyet kezében tartott, mintha szintén ránk bámultak volna. A kép csoda benyomását keltette fel bennem. Primitív volt a színezése és a rajza, mint egy kora olasz festménynek — ugyanaz a mélyseges áhítat verődött vissza. Egyikünk megkérdezte, tanult-e rajzolni rabsága előtt, de a szerencsétlen ember félremagyarázta a kérdést.

— Nem, nem, az igazgató úr tudja, hogy nem volt mo-delem. Képelethől festettem.

Olyan mosollyal nézett ránk, hogy az ördög is elsírta volna magát. Ebbe a képbe belevitte mindent, ami után vágyakozott: nőt, virágot, madarat, fákat, kék eget, csörgedező patakot és belevitte lelkének csodálkozását, hogy mindettől megfosztották! Igen, itt ült a börtönben huszonhét éve, életfogytig elítélve, nem látott, nem hallott, nem érezte semmiféle élő dolog illatát, még emléke se volt róla és éhes lelkéből támadt ez a látomás a csodálkozó szemű leányról, virágcsokorral kezében. Ez az emberi szellem legragyogóbb diadala és a művészet hatalmának tanúbizonysága, amit valaha láttam.

Barátom nevetett:

— Olyan furcsa alkotás az ember esze, hogy még akkor sem értettem meg tökéletesen ennek a szerencsétlen embernek a szenvedését. De megértettem később! Véletlenül megpillantottam a szemét, midőn az igazgató kérdésére válaszolt. Halálom napjáig nem felejttem el ezt a tekintetet. A megtestesült tragédia volt, a magánosság és hallgatás örökkévalósága, amit átélt, amit még át kell élnie, mielőtt meghal, minden benne volt ebben a tekintetben. Akkor éreztem és érzem ma is, amit állítólag az oroszok éreznek (bár-mennyire hajlamosak a vadságra!), a szenvedés szentségét! Ugy éreztem, mindnyájunknak meg kellene hajolnunk előtte és hogy én, bár szabad és tisztességes vagyok, ezzel az élve eltemetett szemben szelhámos és bűnös lennék. Ha rá gondolkodom, még most is szánakozom rajta. Érzem a világ kalitkába zárt teremtményeinek fájdalmát.

Barátom félrefordította fejét s egy pillanattal szóltanul meredt maga elé.

— Visszamenet — mondta aztán — a városi parkon hajtatunk át. Itt szabadság és napfény volt, virágzó fák árasztották illatukat. A park tele volt madárral, melyek mint a szabadság jelképei röpködtek, hangosan dalolva a sugárzó napfényben...

Barátom elhallgatott s csakhamar felállt, bocsánatot kért és eltávozott.

EGY HÁZASSÁG REGÉNYE . . .

IRTA: SZALAY LÁSZLÓ

Apja téglagyáros volt, amit úgy kell érteni, hogy volt Halason egy gyatra kis körkemenecje, amiben szalmalángnál égette a téglát, miért sok pénzt kapott, mert a halasi homokon nem termelt kő, építkezni meg csak kellett valamiből . . .

Leánysága gondtalan volt . . . Elvégezte a Hoffer kisasszonyok polgári iskoláját, aztán végigtáncolta a farsangi reüniókat és várta, mint mások a mesébéli királyfit, aki eljön érte, koszorút tesz a fejére és feleségül veszi . . .

Juliskának hívták . . . És azok közé tartozott, akiért el is jött, ha nem is a királyfi, de a Zsana Ferkó, akinek jól berendezett szép tanyásbirtoka volt, valahol a legsötétebb Merges pusztán . . .

Zsana Ferkó első generáció volt . . . Ami azt jelenti, hogy az apja még egyszerű, iskolázatlan földesgazdaként éledgett, de nem jelenti egyszermint azt is, hogy Zsana Ferkó azért nem fogta meg sajátkezüleg az ekeszarvát vagy ha kellett a kaszát, vagy a vasvillányelet is, dacára annak, hogy ő már érettségít tett a halasi gimnáziumban . . .

Az áldott anyaföldtől, annak habusgatásától bajos elszakadni . . . S az úrrá lett paraszti utód, mint a hazajáró lélek, még visszajár örökségéhez, amíg azt végkép föl nem élék a mindig szegényebbé emelkedő utódok . . .

A földet szeretni is kell ám . . . És a földet szeretni nem képes, nem tudja csak az, aki azon él és aki azt műveli: a paraszt . . . Másnak a fekete szántás, az árnyat adó fák, a virágzó rétek a rajta legelő falkákkal csak múló hatású pillanatnyi képek, melyek varázsukat veszítve csakhamar unalmassá válnak, mint a gyakorlatlan szemnek változatlan egyhangú képek . . .

Igy volt ez Juliskánál is . . . Bár akkor, midőn boldog igent mondott a kérőjének és mikor az esküvője után Zsana Ferkó kiröpítte a birtokára, oda volt még az örömtől és a boldogságtól, magához ölelte és megcsókolta a tarka bocik és a gyenge kiseszikók homlokát, maga köré gyűjtötte a baromfiakat és csokrot kötött a rét virágaiból. — De akkor diadalmas tavasz volt és neki minden új itt, s hozzá a mézesheteit ünnepelte . . .

A mézeshetek azonban elmúltak . . . És elmúlt a tavasz is . . . A szőke vetéseket learatták, az ezerszínű virágok magbaértek, a fák lombjal megsárgultak, perzselő nyár gyötörte a szomszját . . . S az eszmélkedő új asszonykának csak most jutott eszébe, hogy körülnézzen: vaj, hol is vagyok és hol is élek? . . .

A kis tanyán rajtok kívül csak két bérescsalád, egy kocsis, meg egy mindenlány volt . . . És ameddig csak a szeme ellátott, bármerre nézett, körös-körül csak élettelenül sárguló, kiellen, kopár homokdombokat látott, embert, épületeket — sehol! . . .

— Szent Isten, hisz ez maga a számkivetés! . . . Itt meghalt számomra a világ, a szüleim, a barátnóm, a kultúra — minden! . . .

Szerencsére az ura már nem volt mellette, hajnalban kelt, mint rendszeren és szénát hordott a kocsisal a réten — átadhatta magát a kétségbeesésnek . . .

Az ebédnél a férjnek feltűnt a levertsége . . . Elkezdte kérdegetni, aztán faggatni, de hiába . . . Csak annyit ért el vele, hogy sirvafakadt . . .

És ettől kezdve mindig türethetlenebbnek és kétségbeesettebbnek találta az ő városi nevelésének és úri környe-

zetének szokatlan, vigasztalan, egyhangú tanyai életet és eljött csakhamar az a pillanat is, mikor az ura szemébe vágta, hogy ő itt nem tud megszokni! . . .

Az először elképedt, aztán vigasztalta, hogy verje ki a fejéből ezt az ostobaságot és igyekezzék elfoglalni magát . . . Keltessen sok-sok kislibát, kiscsirkét vagy beállít neki tehenészetet, esetleg veteményes kerttel is elszórakozhat . . .

De ő csak sírt és rázta a fejét . . . S egy nap szepegve bár azt az ajánlatot tette, hogy adják ki bérbe a birtokot s ők költözzenek be a városba . . .

Nahát erre aztán az asztalra csapott Zsana Ferkó is ám, de olyat, hogy a poharak is táncoltak tőle:

— Mit?! . . . Hogy én itthagyjam az örökségem?! . . . Hogy idegen turkálja, bitangolja?! . . . Szó se lehet róla! . . . Há te menni akarsz, hát tessék! . . . Én itt maradok! . . .

Erre még nagyobb sírásnak esett és elzokogta, hogy egyedül ő se távozik, bár érzi, hogy el fog pusztulni itt . . .

És ettől kezdve nem mert panaszkodni, de nem látta a férje soha mosolyogni . . . Hiába állította be a tehenészetet, a baromfimajorságot, sőt a kertészetet is, a menyecskének nem sok öröme telt benne . . .

Az egész tél nyomott, keserves hangulatban morzsolódott le . . . Nem sok gyönyörűsége volt Zsana Ferkónak a feleségében . . . Pedig ez a folytonos gyötörődés ugyancsak kárára volt a menyecskének, mert megsügom na: anyaság áldásának nézett elébe . . .

Zsana Ferkó megéreztte, hogy a dolognak sehogyse lesz jó vége . . . S magát is hibáztatta ugyan, hogy gazdálány helyett úri kisasszonyt hozott ide a világ végére, de azzal mentegette magát, hogy érettségít tett, felvilágosított ember léteire nem választhatott magának élettársul csak a hozzá illő jólnevelt úri kisasszonykák közül . . . De mert megértő, emberséges ember volt, bármennyire vérzett is a szíve, elhatározta, hogy magára veszi a megpróbáltatást, hazabocsátja a feleségét, ő meg itt marad a tanyán, remetésgében . . .

Csak annyit kötött ki, hogy addig maradjon vele a felesége, amíg el nem érkezik az órája, mikor az állapot tudós női és ápolást igényel . . . Amiben aztán meg is egyeztek . . .

Hogy is mondja a példabeszéd: ember tervez, Isten végez . . . Zsanaék elszámították magukat: május végére várták az eseményt s az két héttel előbb beteljesedett . . . És nem a városban, hanem ott kűnn a tanyán . . .

Sajnos, a fiatal anya nagy lelki harcai megbosszulták magukat a gyermekén: nem volt benne élet, alig pihegett . . . Zsana Ferkó a tudós nő tanácsára átugrasztott valakit hozzánk Szuhaiért, hogy jöjjön azonnal és köröszölje meg . . .

Megtörtént . . . S a gyerek még aznap meghalt . . .

Öreg Szuhay szerfölött kedvelte a Zsana házaspárt és ösmerte körülményeiket . . . Szomszédok voltunk . . . S mikor a fiúcska meghalt és Zsana Ferkó nehéz szívvél azon készülődött, hogy bevigye Halasra eltemettetni, a mindig bölcs öreg Ferkó vállára tette a kezét:

— Nem kell bevinni a kis újszülötet! . . . Majd én kocszok be, veszek

kiskoporsót, oszt kihozom a nagytiszteletű urat is . . . Aztán a kis halottat itt a tanya mellett temetjük el — nem a városban! . . .

Ugy is történt . . . Anélkül, hogy a gyengélkedő asszony valamit is észrevett volna . . . Sőt mikor magához tért és tudomást szerzett a gyászestéről, nagy bánatában esze ágában se volt arra gondolni, hogy a kis halottat nem Halason, hanem itt a tanyán temették el . . .

Míg gyerekégyát feküdte, volt alkalma eltűnődni a történeteken . . . Azon, hogy távozni készül, itthagya az urát . . . Meg a kis újszülött halálán is . . . És valahogy nyugtalankodni kezdett a szíve, ahogy az eseményeket egymás mellé állította . . .

Mikor fölkelte az ágyból és az ura közölte vele, hogy az újszülöttet a tanyán temették el, valósággal öröngött kétségbeesésében . . . Aztán kiment a sírhoz és ott sírt egész nap . . . Este úgy vitte be az ölében az ura, akit ütött, karmolt és nem állt szóba vele . . .

Aztán, ahogy multak a napok lassanként megnyugodott, megcsendesedett . . . A sírt naponta elárasztotta friss mezei virágokkal és valamivel bekülekényebb lón . . .

A házatája is kezdte érdekelni . . . Megetette a szárnyasfőszágot, bekukkantott a tehenekhez és nekiállt palántázni . . .

De az ura nem mert még hozzá közeledni . . .

Egyszer aztán annak is megjött az ideje . . . Átballagott gamós botjával öreg Szuhay s a kertben eléje állt:

— Mondja már tekintetes asszonyom: mikor jőjnek át az egyik igásszekerünkkel? . . .

— Igásszekerrel? . . . Minek, Mihály bácsi? . . .

— Ahun-e! . . . Hát hogy segítem a bútorait a városba vinni! . . . Annak! . . .

— Semikor! . . .

— Még hogy! . . . Hát nem megy el?

— Nem hát! . . . Csak nem gondolja, hogy itt hagyom a kisfiam sírját! . . .

— Vagy úgy! . . . Hátha meg itt marad, akkor mért nem békül ki az urával? . . . Mért haragszik rá? . . .

— Mért itt temettette el a kisfiam! . . .

— Hát látja, ezt se jól tudja! . . . Mert a kisfiát nem az ura, hanem én, öreg Szuhay, temettetem el itt, azért, hogy magát ez a sír, ez a kaposz mindörökké idekösse! . . . Ugy ám! . . .

— Ezt nem tudtam! . . .

— No ugy-e . . . Gyere csak ide, te Ferkó! . . . Megvallottam, hogy én vagyok a hibás, csököld meg a feleséged, itt marad oszt nem haragszik rád tovább, nekem meg megbocsát — igaz-e? . . .

— Igaz . . .

— Nohát csak szeressétek egymást, mer úgy ad a jó Isten egészséges nemzedéket! . . . Én megint elballagok, mint aki dolgát jól végezte — ahhát! . . .

AUGUSTE CORBEILLE SEVILLÁBAN

IRTA: VÉGH GYÖRGY

Az Ur ezerhétszázötvenharmadik esztendejét Sevillában töltöttem vidám örömek közt. Kedvetlen voltam, fáradt az örömtől, szomorú, szomorú. És akkor találkoztam Auguste Corbeille-jel. Egy eporfához támaszkodott, hanyagul, pálcáját forgatva. Amikor eléje értem, könnyedén megemelte kurtós kalapját, nyakbavető kendőjét átvetette vállán és engedelmet kért, hogy elkísérhessen. Meghökkenésemben szótlanul bólintottam és némán botorkáltunk a korai ködben a kikötő felé.

Most, amikor sevillai és az azt követő kalandjaimról írok, rendkívül nehéz helyzetben vagyok. Emlékezőtehetségem nem mindig megbízható és valójában olyan régen történt mindez, hogy nem csoda. Egyes helyeken tehát segítségül kell hívnom a költőt, bár nem szívesen teszem, hogy a történet itt-ott hiányos részeit kiegészítse. A hiteles eseményeket mindig többre becsültem a költöttéknél, még ha szebbek is voltak azok és nem egy vihart és őszöt hagytam ki írásaimból, mert nem akkor volt az az ősz, vagy vihar; pedig az ősz és a vihar titkos szenvedélyem, Sevillai napjaimról ugyan naplót is vezettem, de irataim részint elvesztek, részint olvashatatlanra foszlottak, és kissé szégyenkezve bevalom, hogy bár spanyolul is elfelejtettem, gyakran már akkori nevemre sem emlékszem. Pedig gyönyörű nevem volt, mint a malagai borok, oly édes, mint a castelloni szőlő, oly dallamos, hosszú és ívelő, mint a cadizi leányok szemöldöke.

De talán beszélnem kellene akkori magamról. Azok, akik oly szerencsések, hogy ismernek most, meg fognak lepődni. Külsőm nem sokban változott. Magas voltam és karcsú, de nem ily hajlotthatú és sovány. Arcom a déli égtől barnább volt és a férfias erőtlől pirosabb. Valahol őrzik azt az arcképet, amelyet egy cimborám festett rólam és könyveket írtak a csodálatos szépségű ismeretlenről. E csodálatos ismeretlen én voltam. A kép kicsiny és fejem egészen betölti.

Olvasóim bizonyára nem ismerik a toledói eget ősszel, hajnalban. Bár sok országot bejártam, fáradhatatlanul bámulva az eget, égbóronas és fénykórosan, valamennyi között a toledói égre emlékszem leginkább. Ennek az égnek is hangulata van, de más, mint a többinek és ezért szerettem annyira. Kék, mint a nápolyi vagy a casablankai ég, de a toledóinak haldokló hattyú hangulata van. Csöndes, tiszta vizek fölött szárnyal a hattyú, dalolva bánatosan, ezüstszekel szálnak a hervadó fák alatt s mint szomorú pillangók hullnak a lombok, a lombok, a lombok. Ilyen kék a toledói égbolt, ilyen kék volt a szemem s a hajam, a hajam vörösen fekete volt, mint tűzvész után a korom. Volt ezüstöm és aranyam, ujjaim szikráztak a drágakövektől és hogy egyszer megsebeztem, kék vér bugyant ki belőle. Ekkor találkoztam Auguste Corbeille-jel.

Mennyire más ma köröttem minden. Itt élek Pesten, én, ki Sevilla grandja voltam, se ezüstöm, se aranyam, beteges vagyok és bágyadt, a lányok nem szeretnek és hódító külsőm is tovatűnt. Hajamban nem lobog már a bombay-i hajnal és szememben a toledói ég se lebeg, egyszerűen szerzetesi alázatban és szegénységben élek, dalok és dallamok, színek és illatok megszállottjának érzem magam és gyakran félnek tőlem az emberek. Itt élek Pesten, főlhajtott gallérral, bohém-keszkenővel a nyakamban, rendetlenül, mosdatlanul, rosszszagú, cipő se tisztítva, eszelősen emlékezve hajdani tündöklésemre, barátaimra, akik csodálattal vettek körül, én, akit mindenki megvet. De ők nem tudhatják, hogy azért hanyagolom el magam, mert az emlékezés minden időmet elveszi és különben is meg kell bűnhődnöm a multért.

Auguste Corbeille francia volt és költő. Versei lágyak voltak, hömpölygőek, a virágokat szerette és a lányokról dalolt. Értett a borokhoz, a selymekhez, megmászta az Alpokat és a Vogézeket; fürdött már az Égei-tengerben, Kairó mellett a Nilusban és Marseille-ben embert is ölt. Ismerte a tudományokat, a csillagokról óráig beszélt, az őzcombot áfonyával ette és aranyborokkal öblögette száját. Vidám volt, értett a könnyű tréfához, borsos történeteknél sokat mulattam, de soha nem értettem, miért bánkodik olykor a haldokló felhőkön és miért szomorú, ha hullnak az őszi ködök és sárgulnak a fények. Mindezt csak később és lassan tudtam meg az együtt töltött évek alatt. Akkori életem legszebb emlékei ezek, mint ahogy a mostaniénak, hogy erre emlékezhetem.

A kikötő messze volt s ahogy botorkáltunk, megszólalt mellettem az ismeretlen mélyen bökölva:

— Auguste Corbeille, a francia költő, az égi tudományok doktora és az ékesszólás mestere szólított meg téged, senior,

hogy tündökletes szépséged csodálójává fogadd Sevilla bikája Spanyolhon büszke torreadóra, te legszebb széptevő, szebb vagy az androssi szüzeknél és a páрмаi ifjaknál, tüzes rózsa te, kinek ölelésétől a holtak is felhevülhének, s kiről zárt ablakok mögött a kacér senoríták könnyezve álmodoznak, mennyei angyal, angyali költő, fogadj dalmokodda, hogy bátor tetteidet elzengje minden utókornak, engedd, hogy dicsőséges fényében meghűződva szomorkodjam mulandóságomon és a lét magasabb kérdésein.

És én ekkor egyszerűen csak ezt válaszoltam:

— Auguste Corbeille, daloló pacsirtája a fényes egeknek, Frankhon koszorús lantosa, kinek szavaitól edesebb a méz s leányok ajakán a csók, a te verseid bizonyára lágyabbak a tenger fodros hajjainál és könnyebbek, a borban felfelészálló gyöngyöknél, tehetséged kísérője lehet fényes szépségemnek, szívem annál is inkább boldog, mert megengedem, hogy körömben töltsd napjaidat, kedvteléseid szerint, lányokkal, borokkal és egyéb dalokkal mulatozva.

Botorkáltunk a kikötő felé, dúdolgatva. A szél belekapaszkodott kabátunkba és egy részeg matróz trágár dalokat énekel. Auguste Corbeille a csillagok titkaival ismertetett meg és mondta, hogy fenn, Északon dühöng a pestis és seregeivel Dél ellen vonul. S a városokat hiába sáncolják körül, hűnői bevonulnak mindentűvé és magukkal viszik a piros lázat és amikor a megtört városba bevonul fejedelmien a pestis, szétszört halottak és erőtlén betegek fogadják. És a pestis egyre jön Dél felé és a tengerig nem is áll meg. Ott hajóra száll, és új, ismeretlen városokban lopózik és megtört minden ellenállást. Csak a tűz, a tűzvész pusztíthatja el. Gyujtsuk fel a városokat! Csak az menthet meg minket. A pestis örjögve tombol majd a lángok közt, de nem szabadulhat, benn pusztul ő is és ismét a szabadság zsarnokoskodhatik népeken.

Figyelmesen hallgattam Auguste Corbeille-t és hogy bevégezte, mindketten tudtuk, mit kell tennünk. A kikötőnél laktam, ablakom a vizekre nézett és néha irigyen bámultam az útrakész vitorlásokra, mely messze tájakra indultak. A ködös Angolhonba és az izzó Délövekre. Irigyen bámultam őket, mert nem tudtam Sevillától elszakadni, bár egyre csábítottak az ismeretlen vidékek. Olasz lányokat akartam ölelni és palermói borokra szomjaztam, török háremekbe akartam hatolni és szerettem volna megismerni a dalmát hegyek aszúborát.

Oly furcsa minderről írnom! Az elmúlt évek alatt csak vagyoni helyzetem és külsőm változott, vágyaim ugyanazok maradtak. Nem tudok elszakadni Pesttől — mert pénzem nincs hozzá, — csak a hajókat bámulom irigyen, melyek külországokba suhannak, sokat ülök a rakparton, én, aki Sevilla grandja voltam s kiért a leányok epedtek, sokat ülök a rakparton, én, aki Magyarhon szomorú és kősa lantosa vagyok. Akik ismernek, tudják, hogy életem mily sivár és embertelen, de mégis boldog vagyok, hogy hajdan úgy éltem, mint kevesek. Oh ti tűnt idő, hajdani szépségem és kincseim, értetek kell most vezekelnem!

Lakásomhoz értünk, én előre siettem, Auguste Corbeille utánam ballagott. Gyöngye világot gyujtottam szobámban és utazókosaramba hánytam néhány nélkülözhetetlen holmit — abban az időben rendkívül sokat adtam a külsőségekre, — aranyzacskóimat magamhoz vettem és intettem, hogy minden rendben van. A lámpást magunkkal vittük és kiinn hajnalban a tető négy sarka alá tartottuk és az menten tüzet fogott. A szél megnőtt s mintegy ezeregyéjszakai szellem fűtta, élesztette az egyre harapódzó lángokat. Mire felkapaszkodtunk Auguste Corbeille vitorlására, piros volt az égbolt, nem a felkelő naptól, hanem a mindent fölemészítő tüztől.

Ilyen tüzet még nem látott Sevilla! S ahogy úsztunk, nyugodtan lefelé a vizen, harangok bongtak és a folyam két partján, mint ünnepi díszes lobogók lengtek, libegtek, a lányok. Csodálatos és fejedelmi kivonulás volt! A parton a népek ezrei tolongtak, hálóköntösökben, egyesek pucéran és öklüket rázták felénk. S kongtak, bongtak a harangok és mi csöndesen, nyugodtan úsztunk lefelé a vizen.

Lassan elmaradt mellettünk az égő város, bár még este is láttuk, ahogy kémleltük az eget, a szűnni nem akaró tüzet. Mi boldogan pipáztunk Auguste Corbeille-jel a korlátra dőlve, a vízbe köptünk néha s a sirályokat magasra dobott sapkával köszöntöttük. Boldogok voltunk, hogy Sevillát önzetlen jószívűségünkkel megszabadítottuk a pestistől és hogy Dél felé vitorlázunk.

OXIGÉN-BORAX KRÉM

FEHÉRITI, SZÉPÍTI ARCBŐRÉT

NAPPALI KRÉM

ÉJJELI KRÉM

KÉSZITI: MAGYARORSZÁGI ODOLMŰVEK R.T. BUDAPEST

Állóvíz

(Stádium kiadása.)

Regény. Irta Dövényi Nagy Lajos.
A falu problémái mind sürűbben szerepelnek a mai magyar írók írásai-
ban. A nemzet fájának lombjairól, a
tetszetős virágok, gyümölcsökről —
a középosztály és felsőbb osztály tag-
jainak életéről — a gyöker problémái
a falu élete felé fordultak. A földhöz
közel élő emberek világáról beszélnek.
Dövényi Nagy Lajos is égően érdekli
a falu életét. Főhősét — egy tanítót,
— Tallér Vincét, beállítja egy
falu lassú tempóban zakatoló életébe,
aztán felkavarja körülötte a falu
szennyesét: egykét, földéhséget. (Ég
tudja a kettő közül melyik szűli a
másikat?) S Tallér Vince, amiként
már főhősökhöz illik, elszántan küzd
a helybeli hétfejű sárkány ellen. Célja
és küzdelme egyaránt becsületes és
hála az írónak, sem beszédében, sem
cselekedetében nem érzik a faluról
szóló írások gyakori hibája: az írónak
a falutól távol álló lelkesége. Dövényi
Nagy Lajos szereti a falut, közel áll
hozzá. Ez érzik alakjainak beállítá-
sán, izes, szép magyar stílusán. Regényé-
nek cselekménye lendületes íveléssel
emeli az érdeklődést mind feljebb és
feljebb és megnyugtató befejezéssel
zárul.

**Auguste Corbeille
csudálatos kalandjai**

Irta Végh György

Különleges könyv. Már az első olda-
lon nem mindennapi sorokat olvas-
hatunk: „Készült az Antiqua nyom-
dában 1942 tavaszán a költő barátjai-
nak költségen”. Mit tagadjuk, bizony
irigyeljük a költőt a barátai miatt.
Hovatovább a mai embereknek csak
ellenségei vannak. S neki annyi barát
jutott, hogy még könyvét is kiadták
egyesült erővel. Amikor a könyvben
lepergő eseménysorozat kezdődik, a
költő szerint 1753. esztendői írnak.
Ő spanyol grand és élete útja össze-
akad August Corbeille költővel. A
kezdet, földi talajon történik, de aztán
— nem is kell sokkal tovább olvas-
nunk — a fantáziának olyan mérvű
megnyilatkozása következik, hogy ember
legyen a talpán, aki teljesen érti
az események kusza, hol groteszk, hol
gúnyos, hol költői szép részleteit.
Az író helyenként unja a spanyol
grandi mezt és mai énjében mutatko-
zik, ezekben a részekben akad bizo-
ny nem kevés kevelység, reklám-
hajhászás, de valami szokatlan báj,
az őszinteségnek olyan megkapó üde-
sége vonja be ezeket a részeket, hogy
megbocsátó mosollyal olvassuk. Végül
is a könyv írója nagyon fiatal még, két
pólus, a fantázia lobogása és a való-
élet darabossága között leng, mintha

szeszélyes erő játszana vele ég és föld
között dobálva őt. Nem csodálkoznánk,
ha könyve nagy port kavarna föl.
Sok minden egyében kívül azért, mert
egészen rokantalan írás. Műfajba osz-
tani nem lehet. Irodalmi karikatura?
Egy befelé fordult és magának külön
világot épített költő csapongása lát-
ható és nem látható világokban?
Egy részletet közlünk mai számunk-
ban, hogy olvasóink ízelítőt kapjanak
belőle.

A perzsa futár

(Kir. Magy. Egyetemi Nyomda kiadása.)

Regény. Irta Kerekesházy József.

Háromszáz évvel ezelőtt, Lipót csá-
szár megbízásából egy Abedik Péter
nevezetű ifjú levelet visz a perzsa
sahnak. A levél célja, hogy a török
ellen csatasorba állítsák a perzsa biro-
dalmat. A mai világban ez a megbíza-
tás, ha kényes volta meg is maradna,
mégis sokat vesztené romantikusságá-
ból. Ma a vasút, autó és repülőgép
korában nem túlzés, azaz nem
annyira veszélyes, mint régen volt.
Az apostolok lován és postakocsin,
parasztszekéren több kaland kínálko-
zik az utazó számára, mint a mai
közlekedési eszközök igénybevételénél.
Kaland aztán bőven akad ebben a
könyvben. Az Ifjúság, akinek számára
Kerekesházy József a könyvet írta,
örülhet, mert kalandról-kalandra vezet-
tik e könyv fejezeteiben. Tatár pusztá-
kon, perzsa föld vad tájain, az orosz
cári udvarban az izgalmas események
szinte egymás sarkára taposnak. Ka-
varog, hullámzik a regény cselekménye
és amikor elolvastuk a könyvet, egy
hős ifjú pompás alakja marad emlé-
kezetünkben, akit a mai olvasók közül
nem egy irigyel azokért az élményekért,
amelyekben része volt.

Szíriat oszlopai

(Kir. Magy. Egyetemi Nyomda kiadása.)

Irta Várkonyi Nándor

E könyv témája azokat érdekli,
akiknek megfelelő ismereteik vannak
a témával kapcsolatban és akik kívánc-
siak a feleletre, hogy az időnek milyen
mérhetetlen mennyisége hullámzott el
a Föld felett, hogy mióta él ember a
földön, hogy honnan erednek a törté-
nelemkori kultúrák, a történelem
előtti idők milyen messzeségében és
helyén. Várkonyi Nándor igyekszik az
érdeklődést kielégíteni. Tiszteletreméltó
tárgyilagossággal sorolja el az élő és
holt tekintélyeket, egy-egy tétel meg-
világításánál. Okori írók, írott emlé-
kek, szájhagyományok, épületek, szob-
rok és titokzatos kőfömbök, a mult
mindmégannyi maradványai helyet
kapnak bizonyításában, a különböző
feltevések megvilágításában. Sőt már
több mint tárgyilagos az adatok
közlésében, már *demokratikus*. A kon-
krét adatokkal dolgozó száraz tuda-
mányok legújabb kutatás eredményei
mellett felsorakoztatja a feltétlen hitet
kívánó, fantasztikus hagyományokat
is. Nagy szorgalommal gyűjtötte az
adatokat és gazdag bőséggel adja az
olvasók elé. Aki először olvas ilyen
tárgyú írást, mint a Szíriat oszlopai,
az bizony elkábul az évmilliók tönin-
telen sokaságától és a földi ember
korának, az idők kezdetének mérhe-
tetlen messzeségébe nyúló távolságától.
Számok és idézetek az áradat erejével
zuhognak a lapokról. A csillogó roman-
tikát, színes leírást, Platon „Kritias”-a
képviseli. Akik az indiánokat May
Károly és társai könyvéből ismerik,
azok sok újdonságot hallhatnak ked-
ves rézbőrűnkéről és az egyiptomi
kultúrával vetekedő és ahhoz testvérien

használó magas kultúrájukról. Még a
mult században megírta egy nagyírú
okkultista, hogy a keleti írások szerint
ebben a században megnyílik a föld
és beszélni fog. Várkonyi könyve erről
a megnyílt földről — az ásatások ered-
ményeiről — is sokat közöl. Kár, hogy
nem áldozott időt „A Secret Doktrine
tanulmányozására. Ott a híres Dzyan
könyvének magyarázataiban sok érdeke-
set megtudhatott volna. Hogy a Szíriat
oszlopait élvezni tudja az olvasó, leg-
alább érettségije kell, hogy legyen.

Hajdú tanc

(Singer és Wolfner kiadása.)

Történelmi regény.

Irta Szántó György

Erdély történetének az a kora,
mely a 16. század végére és a 17.
század elejére esik, nagymértékben
érdeklő regényírónkat. Érthető. Moz-
galmas, színes századvég és század
kezdet és érdekes egyéniségek ideje ez.
Báthory Zsigmond, Bocskay, Bethlen
Gábor, a fejedelmek közül és a kisebb
nagyságok is mind olyanok, hogy re-
génybe kívánczik életük. Szántó
György három kötetnyit ír róluk.
Legtöbbet Báthory Zsigmondról és
Bocskayról. Történelmi adatgyűjtése
dícséretes gazdagságú. Rengeteg nevet,
sok eseményt, helyet szerepeltet. Stílu-
sában is igyekszik a kort hűséggel meg-
közelíteni. De mélyen nem tud a kor
lelkéig jutni. Hasonlít az olyan evo-
zósához, aki halad és megjárja a maga
előé tüzött utat, de evezőivel nem
nyúl mélyen a vízbe, könnyedén hor-
zsolja, borzolja annak tükrét. Amit a
költő Balassáról írt, azt határozottan
kifogásoljuk. Igaz, hogy Balassa sok
költeményt írt, sok asszonyt tetté
a szepet. De az utóbbiól a többi
akkori urak sem tartózkodtak. Ami
pedig a harcot illeti, a tragikus sorsú
költő harcolt annyit hazája védelmé-
ben és egyéni érdekéből, mint akár-
melyik a fegyverviselő kortársai közül.

Ég és pokol

(Hajnal kiadása)

Irta Székely Molnár Imre

Minden könyvön megérződik a cél,
melyért íródott. A betűk mögött ott
lobog annak a tűznek fénye, mely az
íróban lobogott, mikor könyvét írta.
S ez a tűz sokféle. Akad közöttük tiszta
láng és akad szépsággal olyan is,
mely másféle. Az írók némelyike a
közönség botrány iránt érdeklődő,
pletykaéhes rétegre épít és ezeknek
izléséhez méri mondanivalóját és válo-
gatja össze meggrandó történetének
szereplőit. Balthássy Géza e regény fő-
szereplője nagy hullámokat kavart
maga körül. S ezek a hullámok bizony
nem tiszták. Az ő alakja, meg ami
történi vele, a ponyvával tart rokon-
ságot. Valahogy úgy látszik, hogy e
regény főalakja az író egyéni elképzelése.
Az étellel nincs igazi kapcsolata. Olyan
figura, melyen keresztül az író tenden-
ciózusan akarta megmondani bizonyos
dolgokról való véleményét. Egy alakon
kívánta bizonyítani egy óriási testület
fajú sebet, egyenes tagjainak — merev
szabályok és emberi vágyak ütközéséből
keletkező — tragédiáját. Nem sikerült
ideálisan. Kezében eltorzult a főalak.
Mikor kézbe veszi mutatót, érdekes
figura, de minél tovább foglalkozik
vele, annál inkább elrontja. Végül olyan
lesz, amilyenné az első fejezetekben
való szereplése után nem várnánk és
nem is tudjuk elhinni ilyen sajnálatos
megváltozást. Reméljük, hogy az
egyébként tehetséges író legközelebbi
regényének szimpatikusabb témát és
főhőst választ.

PÁRISI DIVATHIREK

A párizsi divatszalonok nyári kollekciókat mintegy 20—25 új, nagynyári modellel kiegészítve mutatták most. Ezek az új félévad-kollekciók lényeges változást nem hoznak, de érdekesekek abból a szempontból, hogy ezúttal a párizsi divat egységesebb, mint tavasszal.

A derék karcsú maradt; a csipő már nemcsak betartott, hanem határozottan keskeny. Megmaradt a szoknyának harangformájú szabással vagy húzással adott bősége is.

A tailleur kosztümök egyszerűbbek lettek, mint a tavasszal és határozott visszatérést mutatnak a klasszikus kompléhoz. Szoknyájuk egy árnyalattal rövidebb lett, viszont a komplézsakettek nem csak hosszúak maradtak, hanem még valamivel hosszabbodtak néhány modellháiban.

A nyári blúzokra igen nagy súlyt fektettek. A komplétól elütő színű könnyű anyagból készülnek, de míg tavasszal gyakran a sötét kompléhoz világos blúzt viseltek, most gyakoribb összeállítás a sötétebb színű blúz a világosabb színű kosztümhöz. A blúzoknak a derék fölötti része könnyedebb, bővebben szabott lett. Ugyanakkor a nagy nyár a színek megválasztásában, azok igen nagy élénkségében és az anyagok gazdagságában is megnyilvánul.

A legtöbb nyári ruha élénk színű, nyomtatott műselyemből, organzából, tüllből stb. készült, egészen divatosak a pasztelzöld, pasztelkék, halványlila. A nagy divatszín azonban a fehér és a nyers fehér színek (évrü) nemcsak nyaralóhelyre, hanem még városi használatra is, ami egészen ritka dolog volt eddig a párizsi divatban. Az élénkszerű impriméknel most a nagyvirágos minták divatosak.

Igen nagy divat továbbra is a tailleur kosztümök zsakettjeinek szegélyezése, úgyszintén a színes, babos anyagok, amelyeket különösen két elütő színben kombinálva szeretnek használni; esetleg világosabb és sötétebb alapú kék, zöld stb. babos anyagot kevernek. A ruhákhoz főleg a nagymintás, blúzhhoz a kismintás anyagot kedvelik. Sokszor a sötétszínű blúzba világos csipke van beleillesztve. Ilyen pl. egy szép, középkék muszlinblúz Bruyèrenél fehér csipkedísszel, amely sötétkékekkel van szegélyezve és ugyanazzal van szegélyezve a blúz gallérja és mélyen előrenyúló kivágása is. Ezt a blúzt egy halvány pasztelkék szövetkompléhoz viselik.

Eredeti Molyneuxnél egy himzett organdi blúz kivágás nélküli kerek nyakkal, azonban gombok helyett elől cipzárral, amelyet természetesen tetszés szerint és az időjárásnak megfelelően fel lehet nyitni.

Maggy Rouff és Nina Ricci sok pliszét és keskeny szalagot alkalmaznak blúzaikon.

A különösendiszes zsebeket azonban már Paquin is elveti. Többnyire éppen csak azzal emelik ki a zsebeket, hogy kettős lehajtóval látják el, főleg pedig elütő színnel szegélyezik. Pl. Worth egy középkék tailleur kosztümjén a zsebek sötétkékekkel vannak szegélyezve és ugyanígy van szegélyezve a szoknya alja is.

A különösen díszes ujjak sem alkalmasak a meleg napokra; a rövid ujj van túlsúlyban.

Kosztümöknél az alj majdnem egysegesen lerakott ráncokkal bővül. Azonban van egy kis változás a tavasszal szemben, mert a lerakás most vagy mélyen kezdődik, vagy ha mindjárt a derékon, akkor a ráncok előbb le vannak tűzve és csak alább vannak nyitva.

A húzások többnyire nincsenek egyenesen elhelyezve, hanem csoportosítva vannak a ruhán elől vagy hátul. Ha pedig elől kétoldalt vannak elhelyezve, akkor nincsenek annyira oldalt, hogy ez szélesítené a csipőt.

Az egybeszabott ruhák aljai is egy cseppet rövidebbek lettek, mint a tavasszal.

Worth. Kevesebb kosztümöt csinál, ezzel szemben olyan ruha-együttesei vannak, amelyek kosztümként hatnak

A short egy másik modellen egybe van szabva a válltartós sötétkék-fehér „Bain de soleil” előrészrel, amelyet sajátjából készült csattos öv fűz a csipőhöz és a zsebek a nadrágrészen elől vannak elhelyezve.

Charles Montaigne, egyik modellenél övszerű anyag borul a csipőre és ebbe van beletoldva a húzott alj. Érdekes egy színes, mintás imprimeruhája is sárga lakkóvval. A szoknyán elől még magasan kezdődnek a ráncok.

Csíkcs lenvászonpizsamájához ugyanabból a rövidujjú kis bolero jár, amely hátul egy sor gombbal gombolódik. A férfias szabású pizsamanadárgot ugyanabból az anyagból készült öv fűzi a csipőhöz.

Maggy Rouff. Pettyes short, ujjatlan felsőrészrel, mely hátul fel van vágva, a két lapocka alatt pedig két, négyzetes kivágás van. Hozzá kis ujjas kabátka.

Élénk zöld egyszínű igen bő nadrágszoknya. Hozzá kötényszerű felsőrész, a hát pedig a napozáshoz meztelen. Azonban kiegészíti ezt az együttest egy pekeriszerű lebernyeg, amely elől fedheti teljesen az egésztestet és külön levethető.

Tailleur-ruha aprómintás műselyemből (középkék minta világos alapon). Hozzá sötétebb kék, egyszínű organdi blúz.

Rózsaszín vászonruha nagyon széles harangszabással; a nyak körül egy sálgallér, amely keskenydedve derékig lenyúlik. Ott keresztbevetve vízszintesen megy hátra, mint egy öv, azonban van alatta még egy valódi kis öv is. Egybeszabott zöld pepita selyemruha; nemcsak harangszabás, hanem húzás is van a csipő alatt, úgyhogy az alj nagyon bő.

Az estélyiruháknál a turnürszerű alápárnázás tovább tart; ez nemcsak Maggy Rouffnál van, hanem a legtöbb divátházban, de elsősorban Jacques Fathnál.

Nagy estélyiruhát keveset látni; viszont vannak hosszú kis estélyiruhák, pl. a kaszinóba való viselésre a fűdőhelyen. Ezek organdiból vagy hasonló könnyű anyagból készülnek. Míg a valódi nagy estélyiruháknál a taft és a csipke a legkedveltebb anyag. A spanyolos (infánsnó) hatás tartja magát.

Ugy a kis, mint a nagy estélyiruhák szoknyája a tavaszhoz képest szélesült; a szűk derekat néha ráncolás is aláhúzza.

Lelong kollekciójában a húzott ráncok néha a ruha hátán képeznek drapériát.

Bekelekések, berakás, keresztvarrás, hajtságok szélesítik a szoknyákat, amelyek szabása többnyire egyenes.

Lelong nyári ruháinak mélyebb, hegyes kivágását felemelt ráncok is kiemelik. A plage-ruhák világosak, rózsaszín és kék kockás anyagok dominálnak. Hasonló színű paszteltónusú napernyő és cipő is jár hozzájuk.

Paquin modelljein is sok a bőség hátul. Apró darabokból összeállított ruhákat is készít, ami szövetmegtakarítással jár. A darabok egybeillesztése a csipőből indul ki; az imprime azonban hosszú, bő, élénk színű tunikákat ajánl és az együtteselt általában az összeállítás változatosságára jellemzi.

Dr. Cs. J.

anélkül, hogy valóban azok volnának. Pl. a ruha úgy hat előlről, mintha kabátja volna, mert meg van toldva két szárnnyal, amelyen zseb is van, de elég mély.

Néhány modell Worthnál: Kék-fehér pepita selyemkosztüm; kabát és szoknya. Hozzávaló blúz teljesen hasonló mintás, de piros-fehér pepita.

Estélyiruhán nagy fehérbabos, piros selyem organza előrész, széles ujjakkal és a keblen ráncolással, mély, hegyes kivágással; hozzá sajátjából készült övvel tartott bő fekete taftalj.

Néhány plázs ruhája is van. Az elv, hogy a plagelosztűmöt a fűdőhelyen ruhaváltás nélkül az utcára vagy vendéglőbe is lehessen viselni.

Pl. „Alger” nevű modellel nagyon egyszerű fehér plage-ruha, mely hátul egészen meztelen és hozzá hosszú, tarka kabát tartozik, mely az egésztest majdnem városias kis ruhává változtatja. Akkor persze a napozásra alkalmas short fölé világos szoknyát kell venni.

Somfay Margit

Szerkesztői üzenetei

Az olvasók köréből nap-nap után egész tömeg olyan kérdés érkezik, amely levélbeli válasza szorult. — Csak olyan levelekre küldünk választ, amelyekhez mellékelve van a megfelelő levélbélyeg. — A nekünk szülő levelet így tessék megcímezni: A „Párisi Divat” szerkesztőségének Budapest, VII, Dohány-utca 12. Felvilágosítást kérek.

Csalódás. Azt hiszem, elhamarkodva verte félre a haragot. Fialat még, tanult is: Az írása nagyon szimpatikus, látni belőle, hogy rendes, igyekvő ember, aki írta. Hogy nem sikerült mindjárt állást szereznie, ez a kellemetlenség sok emberrel megtörtént. De ami eddig nem sikerült, az ezután sikerülhet. Próbáljon elmenni a papjukhoz és kérje meg, hogy — amennyiben módjában van — beszéljen az előjárásagon működő urakkal, hogy önt alkalmazzák. Ha pedig ezt bármi okból nem teheti meg, akkor kérjen tanácsot tőle. Ő jobban ismeri a helyi viszonyokat, mint mi itt egy budapesti szerkesztőségben. Bizonyára ad önnek útbaigazítást, hogy hova és kihez forduljon. Menjen bizalommal és meglátja, eredménye lesz utjának.

X. B. Megrendelésre nem készítünk rajzokat. Képzelve el kérem, hogy a mi több mint negyedmillió olvasóinknak, hacsak egy tized-része bennünk hasonlóra, milyen óriási terjedelmű lapot kellene megjelentetnünk. Sziveskedjék azok közül a modellek közül választani, amelyek a lapban megjelennek.

Ne prédálja el a visszahozhatatlan, drága időt. Tanuljon, hogy jó állást kaphasson. Ha állása van, jól dolgozzék, hogy munkájával anyagi sikert is érhesen el.

Bezeg Istvánné, Táplógyörgye. Somfay Margit „Mégis szép az élet” című könyvének bolti ára 4 pengő 40 fillér. Bármelyik könyvkereskedésben megkaphatja, ha ott megrendeli. Vagy egyenesen a kiadótól, Szt. István Társulat, Budapest, Szentkirályi-utca 28. Zilahy Lajos „Halálos tavasz” című könyvének ára 2 pengő 50 fillér.

Annamarie. Mindketten még annyira fiatalok, hogy igazán nyugodtan kivárhassák azt az időt, amikor jövőjükről határozni kell. A barátság, ami kettőjük között van, annyira korrekt és szép, amellyel már hosszútávú is, hogy azt hiszem, belőle komoly és boldogító szerelem fejlődik. De ne siettesse a dolgot.

Pusztai. A fennálló törvények szerint keresztény férfi veheti feleségül.

Egy 16 éves kislány. Amit írt, az becsületessé gondolkodásra vall, de nincs írói készsége, hogy úgy írja meg gondolatait, hogy azok lapba kerülhessenek. De felfogását megdicsérem.

Munkácsi kislány. Az lenne a leghelyesebb, ha Budapest valamelyik hírközlésének írta. Ők bizonyára segítségére lesznek önnek. S címetek adnak, ahová fordulhat és elérheti szíve vágyát.

Ne verje élénk, pajkos gyermekét. Adjon neki játékot, foglalkoztassa, sétáltassa. Egészséges gyermek nem ül szívesen a kuckóban, szeret futkosni, játszani. Ne rontsa el gyermekének gyermekéveit!

Mi újság? Sajnos, az ön számára nem sok jót írhatunk. Nem feleltek meg a versek. Bár a gondolatok, amit bennük kifejez, dicsegetreméltóan szép érzésből fakadtak.

Sch. Gréti. Felvételeire kell jelentkeznie valamelyik színiiskolában. A felvételi vizsgán aztán eldől, van tehetsége, vagy nincs. Ha van, akkor felveszik és rendben van a dolog. Két címet küldünk: Országos Színiakadémia, Budapest, Rákóczi-út 21. és Színesegyesület orsz. színészképző iskolája, Budapest, Dohány-utca 20.

T. I. Bármelyik nagy kottaüzletbe bemehet és útbaigazítják, esetleg ott mindjárt foglalkoznak az ügyel. A beküldött versek nem felelnek meg.

Bihary. Nem valóok. Hisz egészen fiatal házasságnál is megtörténhet ez. Nem a kor számít ilyen esetben, hanem a természet szól a dolgokba. Ajánlanám, fogadjanak örökbe egy árvagyereket. Néha több öröm van ilyen fogadott gyerekekben, mint sok édesben.

Egy 18 éves bánatos lány. A férjét ön válassza és ne a szülei. Ön él majd vele. Ahhoz menjen, akivel kölcsönösen szeretik egymást. Házassági kölcsönként a következő helyre küldjön — ajánlott levélben — kérvényt (Egészségpolitikai Társaság, Budapest, Veres Pálné-utca 9). Mellékelendő keresztlevél, erkölcsi bizonyítvány és helyhatósági bizonyítvány, vagy azok közegyzőitől másolata. A plébánián útbaigazítják, hogyan szerezzék ezeket meg.

Nagy Nina, Budaháza. Nem tudom, milyen tájékozottól óhaját. A könyv ára 4 pengő 40 fillér és megrendelhető a kiadótól. Szt. István Társulat, Szentkirályi-utca 28.

Kiváncsi. A kérdezett íróknó egyebé regényei: Fészekrakók (elfogyott), Vénus jegyében (elfogyott), Pongráczfia Tamás (most van sajtó alatt), A félhold árnyékában, megrendelhető az Egyetemi Nyomda kiadóhivatalában, Budapest, Múzeum-u. 8. A könyv ára 3 pengő 60 fillér. Szívesen adok autogramot, ha könyvet beküldi szerkesztőségünkbe.

Rácz Magda. Aki házaságot ígér és ígérethez híven viselkedik is, tehát hűséges, kedves és akit maga is viszont szeret, annak hibát. A másik kérdésre kozmetikai rovatunkban válaszolunk.

K. Anna. A beküldött ruharajzok még kezdetlegesek. Tanulnia kellene. Íratkozzék be valamelyik iparrajziskolába. Például Török Pál-u. 1-be.

Az idő pénz. Keresse fel a Népművelési Bizottságot, Budapest, Szép-u. 5. Ott rendeznek jutányos díjú tanfolyamokat. Esetleg többet is elvégezhet. Hivatalos órák: 8—2.

30-as tanévtalán. Nem szabad ilyen határozatlannak lenni. Az élet nem gyerekjáték. Jól fontolja meg szavait és cselekedeteit. Nem ahhoz kell menni, azaz annak ígért mondanivaló, aki megkéri, hanem akit szeret. Akivel kölcsönösen szeretik egymást. S ha őszinte a szerelmük, akkor magától érteődik, hogy ha kell várni a kérére, akkor vár. Nem egy évet, hanem akár ötöt is.

Őskeresztény magyar asszony. Nem az első olvasónk, aki ezzel a kérdéssel fordul hozzánk. Sajnos, nem mi tőlünk függ, hogy a lap nevét megváltoztassuk. Ez miniszteriumi engedély kérdése. S nem lehet a lap nevét megváltoztatni. Azzal vigasztalhatom és remélem meg is nyugszik ebben, hogy bár a lap neve nem magyar vonatkozású, de szelleme, iránya ideálisan magyar és munkatársai is egytől-egyig magyarok.

Miért. A válasz azért késett, mert nagyon hosszú levelet írt. S a hosszú leveleknek rendszeresen az a sorsuk, hogy félretolja az ember azokat. Majd ha több időm lesz, mondjuk ilyen levél ki-nyitánál. El tudja képzelni, mennyi levelet hoz nekünk a posta? S tekintve, hogy valamennyit én olvasom, mert érdekel olvasónk ügye, időben nem győzőm az olvasást. Minél rövidebben írja meg azt, amire tanácsot kér, annál hamarabb írom én a választ. Az üzeneteket kérő levélhez nem kell bélyeget mellékelni. Csak a levélbeli választ kérő levelekhez. Legyen türelmemmel. Mihelyt sok időm lesz, elővasom a maga nyolcoldaldas levelét is. A lapra, amelyen reklamálta a választ, látja, rögtön feletem.

Nem a bot, az ütlegek, a szidás neveli a gyermekeket, hanem a jópéllda és a szeretet!

Élet 1942. Akad köztük aránylag jó is, de annyira túl vagyunk kézirattal halmozva, hogy még ha egészen kifogástalan lenne valamelyik, azt sem közölhetnénk. De próbálkozzék olyan lapnál, amely gyakrabban jelenik meg és így könnyebben iktathat anyagába kezdő író.

Hű előfizető. A patikában vásároljon gilisztacukrot és azt egye-jő lenne, ha a patikusnak megmondaná a baját. Ami az ingyenes orvosi rendelést illeti, az ma már nem elérhető. A zöldkeresztes védőnk szívesen adnak önnek tanácsot, ha hozzájuk fordul. A plébánián megmondják, hol keresheti fel őket.

Kétségbeesett anya. Nem egészen a gyermek hibás. Sőt még azt is mondhatnám, hogy a nagyobbik hibás, nem a gyermek. Mégül is nem lehet kívánni egy egészséges, apró emberkétől, hogy nyugodtan üljön egy helyben. A gyermek szeret mozogni és az a helyes, ha mozog is. Engedje ki játszani, vagy ha van valaki, akire rábízhatja, engedje el sétálni. Ha pedig Ön elszabadulhat a házi munkától, akkor menjen rendszeresen sétálni a gyermekével. Meglátja, nem lesz olyan „kibirhatatlanul” csináló és remekül fog éjszaka aludni. De most én is kérdezek valamit: Hol van az anyai szeretet, ha nem tud, vagy nem akar eltérni semmit egy eleven gyermektől és nem akar érte áldozatokat hozni?

Kétkeresztes ápolónővérek két éves tanfolymára már négy polgárral jelentkezhet. A tanfolyam elvégzése után azonnal állást és fizetést kap. Nyugdíjas pályá.

Egy lelkibeteg asszony. A sok hozzámforduló közül az Ön problémája egyike a legnehezebbeknek. Egy olyan férjet, aki egyáltalán nem tudja kötelességét, aki nem törődik családjával, feleségével, gyermekével, aki huzamosab ideig távol van otthonától, nagyon nehéz megváltoztatni. Mert bizonyára vannak káros szenvedélyei, ivás, kártyázás és több mint bizonyos, hogy vannak rá rossz befolyást gyakorló barátai. Ha Ön egyedül is megkeresi kettőjük kenyerét, akkor azt tanácsolnám, hogy tarisnák erősen össe a kislányával. Taníttassa, hogy később segítsen Önnek kenyeret keresni. Amennyiben pedig módjában van, járjanak el ketten szórakozni. Azt is tanácsolom, iratkozzék be valamilyen vallásos egyesületbe, szociális női egyesületbe, ahol hasznos dolgokat hallhat és esetleg még segítségére is lehetnek ott. Ha nem is abban, hogy a férjét megváltoztassa, hanem hogy a kettőjük életét megkönnyítse. Ami a férje durvaságát illeti, jó lenne, ha megszabadulhatna tőle. Erre nincs lehetőség? Nem írta budapesti, vagy vidéki, ha megírja, illetve, ha Budapesten lakik, adnék néhány egyesületcímeket.

Háztartási alkalmazottak tanácsához, szórakozáshoz juthatnak. Budapest, Mária-utca 7. Kat. Háziasszonyok Országos Egyesületének házában.

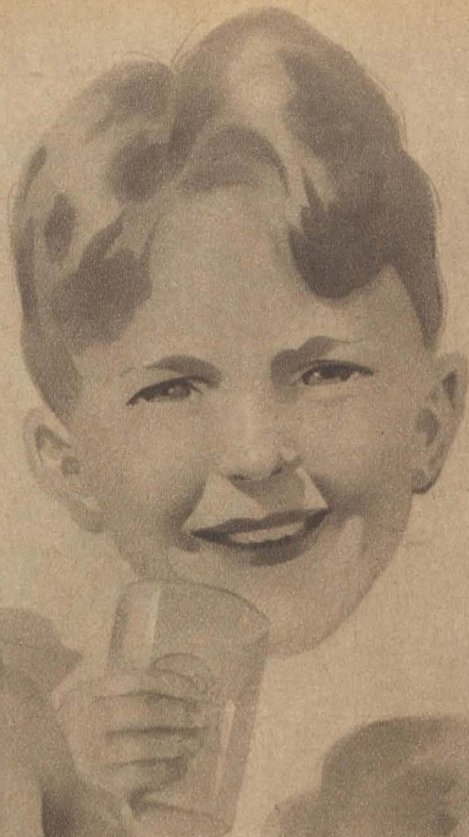
Olvasni szerető. Az első a Szent István Társulat adta ki. Ára 4.40 P. Bármelyik könyvkereskedés megszerzi Önnek. Ha beküldi a szerkesztőségbe, szívesen dedikálom.

Nagysomkút. Lapját megkaptam. Örülök, hogy megfogadja, amit tanácsoltam. Írja meg, milyen sikerrel járt. Üdvözlöm.

H. Anikó. Levele olyan hatást keltett, mintha nem is az Ön életét írta volna meg, hanem valami regényt, vagy film után találta volna ki az egészet. A problémája nagyon zavaros. A férfi, akiről ír, bizony nem komoly, amint levelében jellemezte. Ellenkezőleg, nagyon is léha. Ugy, ahogy ő viselkedett, komoly férfi nem viselkedik. S ilyen miatt rontja el Ön a fiatal életét? Mondhatom, nagyon ügyetlen! Ellőki magától azt a kevés örömtől is, ami a mai háborús világban adódik. Megsavadnyodik idő előtt és az élete üres pereg majd le. Ugyan kérem! Ilyen sűrűmokat a mult századbeli kislányok keseregtek. Mai, modern, okos lány igazán nem jajong egy haszontalan férfi miatt. Örüljön, hogy úgy történt, ahogy történt. Mit gondol, ilyen jellemű férfi mellett boldog egy asszony? Dehogy! Gyorsan felejtse el, de még a nevét is. Aztán dolgozzék, szórakozzék, igyekezzék az életéből a lehető legkellőesebb életet csinálni. S ha majd az útjába kerül egy valóban komoly és rendes férfi és feességül veszi, akkor tegyen meg mindent, amit egy okos, jó asszonynak tennie kell, hogy boldogok lehessenek.

Dacos szerelem. Vannak jós álmok, de hogy az öné az volt-e, azt nem tudom megmondani. Majd a fejlemények megmutatják. A kérését nem teljesíthetjük. Sziveskedjék napilapban közléstenni.

D. SZABÓ

ODOL

S Z Á J V I Z

Mozgásművészet és tánc

A megjelenés szépségéhez nemcsak a szép arc, hibátlan természet tartozik, hanem a szép magatartás, szép járás, a szép mozdulatok. Részben adottság a magatartás, járás és mozdulatok szépsége, de lehet fokozni és a mennyiben valaki nagymértékben hiájával volna azoknak, lehet tanulással megszerezni. Ezt a célt szolgálják a mozgásművészeti iskolák.

Balogh Ibolya

A világhírű magyar táncművész nőbáró Kemény Melinda és Lieszkovszky Tibor vezetése alatt működő mozgásművészeti és táncművészeti iskola évek óta kiváló és nagy eredménnyel mű-

ködik. Az idén két vizsga keretében mutatták be az iskola növendékei mennyit tanultak, mit tudnak. A mindkét nembeli növendékek — ugyan a lányok túlsúlyban vannak! — és kor szerint, óvodásoktól főiskolás hallgatókig, elsőrangú akrobatikát és klaszikus zenére táncolt táncokat mutattak be. Nehéz eldönteni, mit csodált jobban a nagyszámú és előkelő közönség, a szemfényvesztő bukfeneket, egykézen vetett cigánykerekeket, a kurta túllszoknyácskákban táncolt balettszámokat vagy az orosz balettra emlékeztető álomszép szólótáncokat. Különösen megkapott mindenkit a Chopin-noctürne, aztán egy Liszt-mű, egy csupa tűz mazurka, egy keleti tánc és a bőven adott magyar táncok. Nagy siker jegyében zajlott le mindkét vizsgaelőadás. A növendékek közül bemutatjuk a nagyon tehetséges Balogh Ibolyát, a még kicsi, de nagyon szépen táncoló Czirkos Ildikót és a szép tánciaival sok tapsot kapott Kuthner Hädyt.

Czirkos Ildikó

Czirkos Ildikó

Kuthner Hädy

Kuthner Hädy

Konyhaművészet

Befőzési aranytanácsok

20 deka cukorral is eltehető télire lekvárt, ha a forrástól félórát főzi és amikor üvegekbe teszi és kihűlt, rumot önt rá, hogy az egész felülethez a lekvárnak nedves legyen.

Kitűnő vegyes ízt készíthetünk, ha egy-egy kiló gyümölcsöt megfőzünk és nagy üborkásüvegekbe egymásra öntjük. Készítésük sorrendjében! Tízféle gyümölcs kell hozzá: eper, egres, meggy, cseresznye, ribizli, sárgabarack, őszibarack, som, szőlő, málna. Mikor az utolsó gyümölcsöt is megfőztük, akkor az üveg tartalmát tiszta fakanállal jól összekeverjük. Egyharmadát lábasa tesszük és felfőzzük. Kétharmadát üvegekbe rakjuk, úgy, hogy az üveg egyharmada üresen maradjon, aztán a felfőzött meleg egyharmad lekvárt az üvegekbe töltjük, a kétharmad hideg lekvárra. Rumba áztatott celofán papírt helyezünk a kihűlt lekvár tetejére és lekötjük. Ehhez 50 deka cukor kell kilónként. Ha mindegyik gyümölcsből egy-egy kilót teszünk el, akkor is tíz kiló lekvárt kapunk.

Remek szederiz. A földi szedret megmossuk, szitán áttörjük, egy kiló gyümölcshöz félkiló cukrot veszünk. A forrástól számított 30 percig főzzük. Aztán külön lábasa boriz gyalult, hámozott almát cukorszirupban megfőzünk. Egy kiló almához egy kiló cukrot veszünk. Forrástól számított 15 percig főzzük, aztán a szederlével összekeverjük. Üvegekbe rakjuk és ha kihűlt, lekötjük. Öt kiló szederhez másfél kiló almát vegyünk. Pikánsízű, nagyon finom lekvárt kapunk.

Őszibaracklekvárt eltehetünk már 20 deka cukorral is. A cukrot kevés vízzel megfőzzük, az apró kockára vágott elsőrendű barackot a forró cukoroldatban félórát főzzük. Ha kihűlt, rumos celofánpapírt teszünk a lekvár tetejére és egy másik celofánpapírral lekötjük.

Zöldbabot sós vízben, tökört ecetes vízben teszünk el télire. Jól kigőzöljük!

Levest és húslét kitűnően izesíthetünk a következő télire eltett anyaggal: paradicsompaprikát húsdarálon átdarálunk. Természetesen előbb megmossuk és magját kivesszük. Aztán egy kiló átdarált paradicsompaprikához negyedkiló sót keverünk. Üvegekbe tesszük és lekötjük. Nem kell kigőzölni. Elsőrangú izesítő. Húsleves, burgonya-leves, gombaleves még egyszer olyan izletes, ha egy kanálnyi teszünk ebből bele. De akkor sót külön nem kell a levesbe tenni.

Gyümölcskert-tulajdosonok! Ha gazdag szilvatermésük van, főzzék be cukor nélkül lekvárnak. Addig kell főzni, míg a keverőkanál megáll benne. Körülbelül egyötödére összefőz a gyümölcs, de igen jóízű lekvárt kapunk. 30 kiló szilvából kimagozás, főzés után körülbelül 5—6 kiló lekvár lesz.

ÁGYTOLL olcsón!

Tarka toll 70 fillér, jobb 1.60, sz. vegyes fosztott 2.—, jobb 2.80, még jobb 3.—, finom szürke 3.60. Fehéres fosztott libatoll 4.50, jobb fehér 5.50, még jobb 6.50, kimondott jóminőségű 7.50, pehelyest 9.— P-től szállít 5 kilós papírzsák csomagolásban, bérmentve utánvétellel. Tisztviselőknél: 3% kedvezmény. VARGA ANTAL Ágytollvállalata, Kiskunfélegyháza, Szent János-tér 20

KOMLÓ 10 deka 40 fillér, Kamillatea 1/4 kilo 90 fillér a **Czalch-drogériában** Budapest, VIII. ker., Mátyás-tér 1 szám. Postán 1 kilogrammot küldünk utánvétellel.

Hollywoodi nyaralás

(Warner foto)

KOPONYÁK HEGYE IRTA: LAFCADIO HEARN

Naplemente órájának idején érkeztek a hegy lábához. E helyen nyoma se volt életnek, egy csöpp víz, egyetlen fűszál vagy repülő madár árnyéka se volt itt látható, mindenfelé pusztaság, kietlen pusztaság. S a hegycsúcs az egekben veszett el.

S ekkor Bodhizattva* így szólt ifjú társához:

— Amit látni óhajtottál, az megmutatkozik neked. De a látomány helye messze még. Az út rögös. Kövess engem és ne félj: bátorság adatik meg néked!

Szürkület derengett felettük, amikor a hegycsúcs megmászására indultak. Nem volt itt járt ösvény vagy bármi más jele annak, hogy itt járt már ember s az úton összezúzott törmelékhalom heverték; lépteik alatt egyre gurult lefelé a megbolygatott törmelék. Néha egy-egy helyéből kimozdított tömeg tompa morajlással zuhant a mélységbe, olykor a széttaposott agyag úgy törött darabokra, mint az üres kagylóhéj.

A csillagok remegve szikráztak és sötétség ereszkedett alá.

— Ne félj, fiam — így szólt Bodhizattva, — nincs itt veszedelem, csak az út oly sötét, nehéz és fárasztó.

A csillagok alatt kapaszkodtak felfelé szaporán, gyorsan, egy magasabb lény hatalmának segítségével. A ködnek magas égőveit hagyták maguk mögött s alattuk látták a mindinkább széjtelterjedő hangtalan felhőáradatot, mely olybá tűnt, mint a tejtenger árja.

S kúsztak felfelé, óráról-óra s láthatatlan formák engedtek lépteiknek lágy, bágyadt roppanással s minden roppanásnál hideg, sápadt fények csillantak föl s lobbantak ki.

Egyszerre a zarándok ifjú keze valami síma tárgyhoz ért, ami azonban nem kő volt; fölemelte és gúnyosan meredt rá az arcnélküli halál.

— Ne késlekedjünk, fiam — hallatszott a Mester sürgető szava, — a hegycsúcs, melyet el kell értünk, még igen messze!

A sötétben keresztül kúsztak fölfelé és szüntelenül érezték lábuk alatt a lágy, különös, törésből származó zajt és látták a fagyos tüzek kigyózását és kilobbanását, amíg az éjtszakának pereme szürkülni kezdett, a csillagok elhalványultak s a kelet fesledezett.

S még mindig előre törtettek, szaporán, emberfeletti lény hatalmának segítségével. Körülöttük a halál fagyossága és remegést okozó csönd.

Keleten kigyulladt az aranyos fény...

A zarándok csodálkozó szeme előtt a hegyszakadékok csak most tárták ki teljes mezeitelenségüket és remegés fogta el és iszonyú félelem. Pedig erre nem volt más oka — se alatta, se felette, se körülötte — csak éppen az a megmérhetetlen és szörnyű nagy halom, mely koponyákból és csontok hamvából állott, amelyeken szerteszét heverő, kihullott fogak csillogtak, miként vékony kagylóhéjak csillognak a tengerár dudvás növényzete között.

— Ne félj, fiam — hallatszott a Bodhizattva kiáltó szava, — csakis a szív bátorsága győzedelmeskedhetik a Látomány felett!

Mögöttük eltűnődedett a világ. Semmi más nem maradt meg belőle, mint alattuk felhők, felettük az ég s közben koponyahalom, mely beláthatatlan magasságig tornyosult.

A nap a vándorokkal együtt feljebb és feljebb kúszott, fényéből nem áradt melegség, sőt inkább fagyossága oly éles volt, mint a kard.

S e rettenetes magasság és e rettenetes mélység lidércnyomása és a csönd félelmetessége egyre nőtt és ránehezedett a zarándok ifjúra és megbénította lábát, úgyhogy hirtelen egész bátorsága elhagyta és úgy nyöszörgött, mint az alvó ember.

— Siessünk, fiam — kiáltotta Bodhizattva, — a nap rövid és a hegycsúcs még nagyon messze!

Ámde a zarándok ifjú így szólt:

— Félek! Kimondhatatlanul félek, elhagy a bátorság!

— Megjön a bátorságod, fiam — válaszolt Bodhizattva.

— És most tekints magad körül, tekints a mélységbe, tekints a magasságba és mondd, mit látsz?

— Nem merek, nem merek! — kiáltotta az ifjú reszketve és belékapaszkodva. — Nem merek a mélységbe tekinteni! Hisz előttem és mögöttem nincs más, csak emberi koponya!

— És mégis, fiam — így szólt Bodhizattva — és tudod, miből van alkotva ez a hegy!

Az ifjú reszketve ismételte:

— Félek! Kimondhatatlanul félek! Nincs más, mint emberi koponya!

— Ez a hegy csupa koponya, fiam. De tudd meg, fiam, hogy ezek mindegyike a saját magadé! Annakidején mind egyikben benne volt a te álmaidnak, vágyaidnak és csalódásaidnak fészke! Egyetlen egy se valamely más lény koponyája. Mind, kivétel nélkül, a te koponyád volt, előző életed billióiban.

* Bodhizattva = Világtanító.

Szép jószunk
mi...

LENDI NY FELV.

OTTHONI ÉS KERTI RUHÁK

Érdekes megfigyelni, hogy minden nyáron többet és többet foglalkozunk az otthoni és kerti ruhákkal. Talán azért, mert olcsó kis vászon, vagy flokonruhák ma már mindenkinek elérhetőek. Mert nincs kiabrandítóbb látvány, mint mikor valaki otthon az elnyúzott délutáni ruhájában és ferdére taposott estélyi cipőjében dolgozik. Pedig csak egy kis ügyesség kell hozzá és a semmiből is elő lehet állítani ezeket a kis munkaruhákat. Bemutatunk egy alakításra nagyon alkalmas modellt (R 1233), a másik háziszőttes anyagból készülhet (R 1229). A sötétkék shortot nyerszínű blúzzal kertben kitűnően használhatjuk (R 1230). Zsinorozással díszíthetjük a fehér kötényes rokolyát (R 1231). És végül egy csinos jószabású kötényt láthatunk (R 1232). A kötény szabásmintájának és az R 1229. számú ruha hímzésének szűrt sablonja bérmentve 88 fillér, rsz. R 1229/a. A többi modell ára bérmentve 96 fillér.

R 1229

R 1233

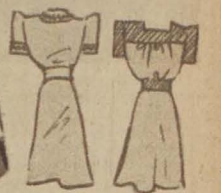
R 1230

R 1231

R 1232

Könnyű ruhák, kötények

Nyáron az időnkét akár a szabadban, akár az irodában töltjük, mindig arra kell törekednünk, hogy ruhánk könnyű és mosható anyagokból készüljön. A két felső modell különösen irodában állja meg a helyét. Divatos és kényelmes a sötét, bő (R 1238) szoknya, világosabb blúzzal és ami fontos, nyáron nem kell alá fűző. Érdekes a kockás bő szoknya (R 1234) szűk különálló derékkal, a szoknyát kis fehér batisztblúzzal is felvehetjük. A kertben és otthon nélkülözhetetlen egy jó szabású kötény, melyet a kislány iskolába is hordhat (R 1237). Ezeket lehet kartonból és háziszóttos vászonnál is készíteni. Az R 1237. sz. kötény szabása 12—14 és 14—16 éves lányok részére kapható. Ára bérmentve 88 fillér. A többi modell szabásának ára bérmentve 96 fillér.

R 1234

R 1238

R 1235

R 1236

R 1237

Szines hímzés.

1. sz. Kalocsai hímzés. Szines lapos öltéssel, dolgozva készítjük.

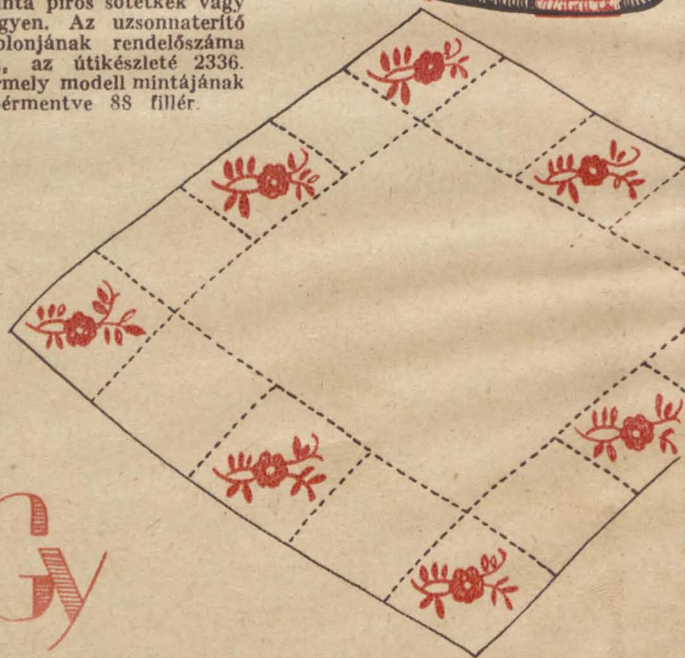
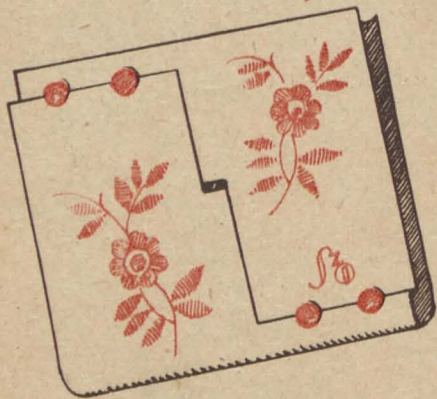
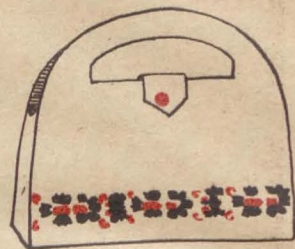
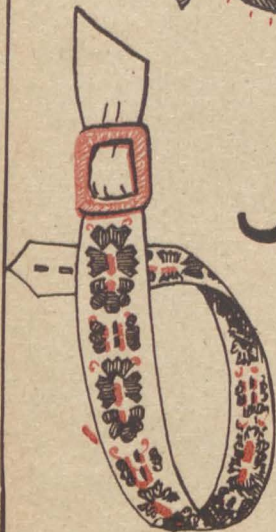
2. sz. Sárközi bíborvégről való minta. Sötétbarnával szegett piros, sárga, kék és zöld motívumok.

3. sz. Stilizált sárközi hímzéselem.

A kalocsai hímzést kitűnően alkalmazhatjuk a teáskanna védő díszítésére, írókönyv és könyvvédők hímzésdíszének. A teáskanna védő szabásmintájának rendelőszáma 2334.

A sárközi bíborvégről való mintát ruhadísznek övre, nyári táskára hímezhetjük. A nyári taska szabásmintájának rendelőszáma 2333.

Kisebb használati tárgyakra, asztalneműre készíthetjük a stilizált sárközi mintát. Ugyiszintén apró elszórt ruhadísznek is alkalmas. Sötét alpra fehérrel, világos alpra pasztellszínekkel. Ha útikészletre hímezzük, úgy ha az alap világos, a minta piros sötétkék vagy fekete legyen. Az uzsonnaterítő szűrt sablonjának rendelőszáma 2335. sz., az útikészleté 2336. szám. Bármely modell mintájának ára bérmentve 88 fillér.

Gy

